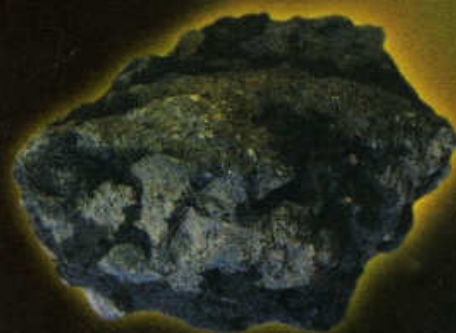

ZNAMENÍ DOBY

2/99

cena 19,-

INVAZE
Z DUCHOVNÍHO VESMÍRU

INVAZE Z DUCHOVNÍHO VESMÍRU

ANEKDOTY

VYVRACÍ EURO A EVROPSKÁ UNIE DANIELOVO PROROCTVÍ?

Evropané sjednocují svou měnu. Brzy budou mít v peněženkách jen jednu měnu – EURO. Je nám dopřáno být svědky naprosto převratných dějinných událostí. Jedenáct evropských států, které v první polovině našeho století stály proti sobě ve dvou strašných válkách, se zřítí svých národních měn. Francouzi franků, Italové liry (které ale nijak neželí), ale především Němci své, v Evropě i ve světě tolik ceněné, marky.

Ozývají se nadšené hlasy, že Evropa směřuje ke svému sjednocení. Snad k nějakému Eurolandu či Spojeným státům evropským.

Už jako dítě jsem mohl sledovat, jak je nepohyblivé proroctví z druhé kapitoly knihy Daniel.

V roce 1941 řekla jedna věřící žena mému otci: „Hitler žádnou tisíciletou říši spojené Evropy nevytvoří. Válku prohraje.“ Přečetla mu Danielovo proroctví, ve kterém stálo, že v evropském a středovýchodním prostoru se objeví čtyři

velké říše. Po zániku čtvrté se tento prostor rozdělí na státy, které „nepřilnou k sobě navzájem, jako se nesmísí železo s hlinou“. (Da 2,43) Tyto říše byly Babylon, Médo-Persie, říše Řecká a říše Římská. Ta se rozpadla v pátém století po Kristu. Přes všechny snahy různých panovníků, jako byl Karel Veliký v 8. století, Napoleon nebo Hitler, zůstaly Evropa i Blízký Východ rozděleny. Danielovo proroctví pak naznačuje, že tomu tak bude až do závěru dějin světa, který nastane s 2. příchodem Ježíšovým. Tedy průlomem z duchovního vesmíru do našeho světa.

Celé generace věřících toto proroctví přesvědčovalo o oprávněnosti jejich naděje. Když viděli, jak se v minulosti v dějinách objevovala jedna říše za druhou, a pak prožívali rozdělení Evropy po první a zvláště druhé světové válce, nepochybovali, že

i závěr tohoto proroctví se brzy naplní. Ujišťovalo je to o tom, že „mají přepěvnou prorockou řeč“. (2 Pt 1,19)

*Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou
utrhl kámen a udeřil do železných
a hliněných nohou sochy a rozdrtil
je. A ten kámen se stal obrovskou
skálou a zaplnil celou zemi.*

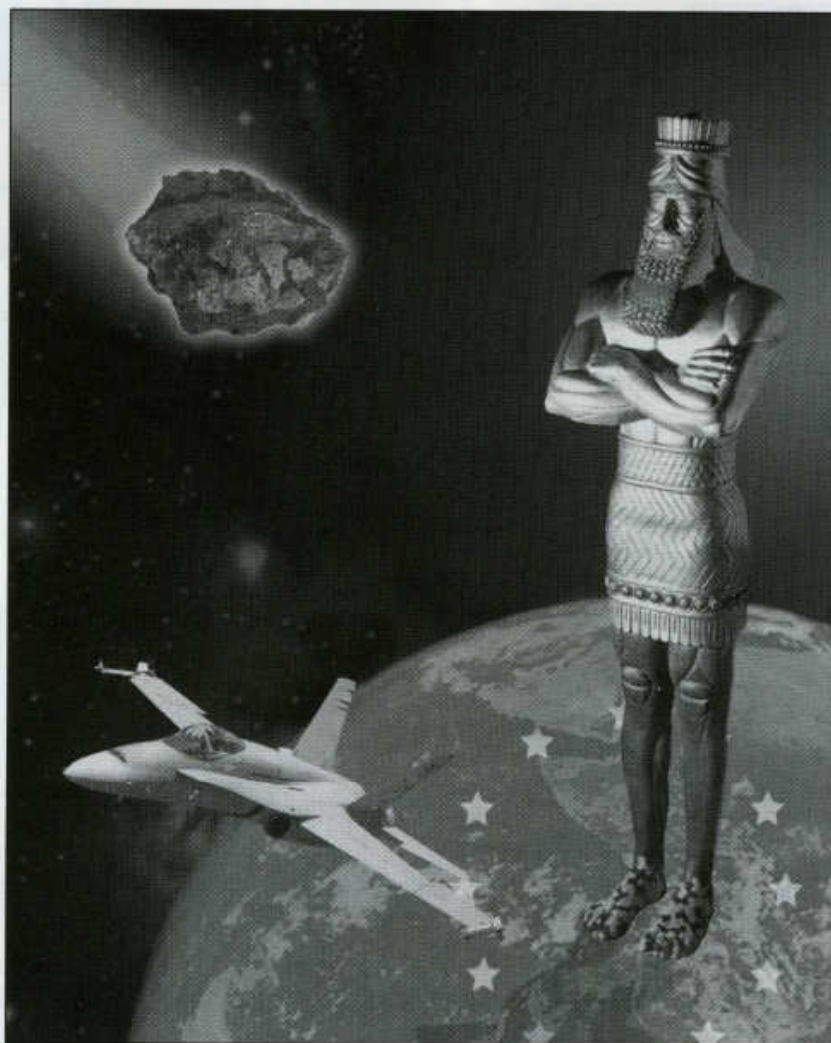
Nyní jsme však postaveni před zcela novou realitu. Mnozí lidé nadšeně volají: „*Evropa se sjednocuje!*“ Řada věřících zneklidněla. Je možné, že se proroctví hrouť pod úderu nové doby? Mýlili jsme se ve výkladu? Špatně jsme toto proroctví vyložili? Zůstaly nám v rukou jen předpoklady a myšlenkové konstrukce našich předků ve víře, které se ukázaly falešné? Jak to vlastně s naším světem dnes vypadá? Sjednocuje se – navzdory naší víře v přepěvnou proročskou řeč?

Referáty o globalizaci, globální ekonomice a světových informačních dálnicích by nasvědčovaly sjednocování světa. Proto bude pro mnohé překvapující, že ve skutečnosti je tomu naopak.

Profesor ekonomie na Harvardské univerzitě Alberto Alesina v článku nadepsaném „*Vzpírá se sjednocující se Evropa dějinám?*“ v MF Dnes ze dne 7. 1. 1999 píše: „*Ve stejném okamžiku, kdy jsme svědky sjednocování ekonomiky, zároveň sledujeme i neuvěřitelnou politickou fragmentaci světa. V r. 1946 existovalo 76 nezávislých států. V r. 1992 to bylo již 192 států. Z nich více než polovina má méně než 6 milionů obyvatel a 35 dokonce méně než 2 miliony obyvatel.*“

Mohou existovat jen díky tomu, že se trhy naopak globalizují. I malé země mohou svobodně obchodovat s celým světem. Česká republika přežije rovněž jen díky vývozu. Kdybychom měli spoléhat jen na velikost našeho trhu, rozhodně bychom neuspěli. Proto se tak, jako i ostatní postkomunistické země, snažíme stát členy Evropské unie – čili společného velkého evropského trhu.

Jsme svědky určitého dějinného paradoxu. Mnoho malých národů a etnik chce dosáhnout samostatnosti, přestože mají malou rozlohu. To byl případ Litvy, Estonska, Lotyšska, Chorvatska, Slovinska, Bosny, Slovenska a nyní Kosova. Na druhé straně je snaha národů Evropy po jednotě v rámci Unie.

Profesor Alesina říká: „*Vzpírá se Evropa dějinnému procesu dělení států na stále menší a menší státní útvary? Jsou dvě možnosti výkladu podstaty Evropské unie. Jedna z nich říká, že Evropa právě prochází hlubokým hospodářským a měnovým sjednocováním. Druhá, že Evropa prochází procesem politického sjednocování, tedy – že se přetváří v něco jako Spojené státy evropské. Skutečnost ukazuje, že první výklad je realističtější. Je to úsilí o sjednocení měnové a hospodářské, ale s maximem politické nezávislosti regionů.*“

Tedy – žádné sjednocování národů, ale naopak – dělení, které je možné právě díky volnému, sjednocenému trhu. Právě ten umožňuje existenci i malých národů, které by dříve nemohly hospodářsky přežít.

To znamená, že Danielovo proročké vidění hleďelo přes dva a půl tisíce let až do naší doby. Ne, není překonáno, ale naopak – v našich dnech se naplňuje ještě zřetelněji.

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

Úvaha
Dávno
zapomenuté
světlo

str. 8

Já, ty, on
Dřív než se
pohádáte
s „puberťákem“

str. 16

Zdraví
Jak stárnout
pomaleji

str. 20

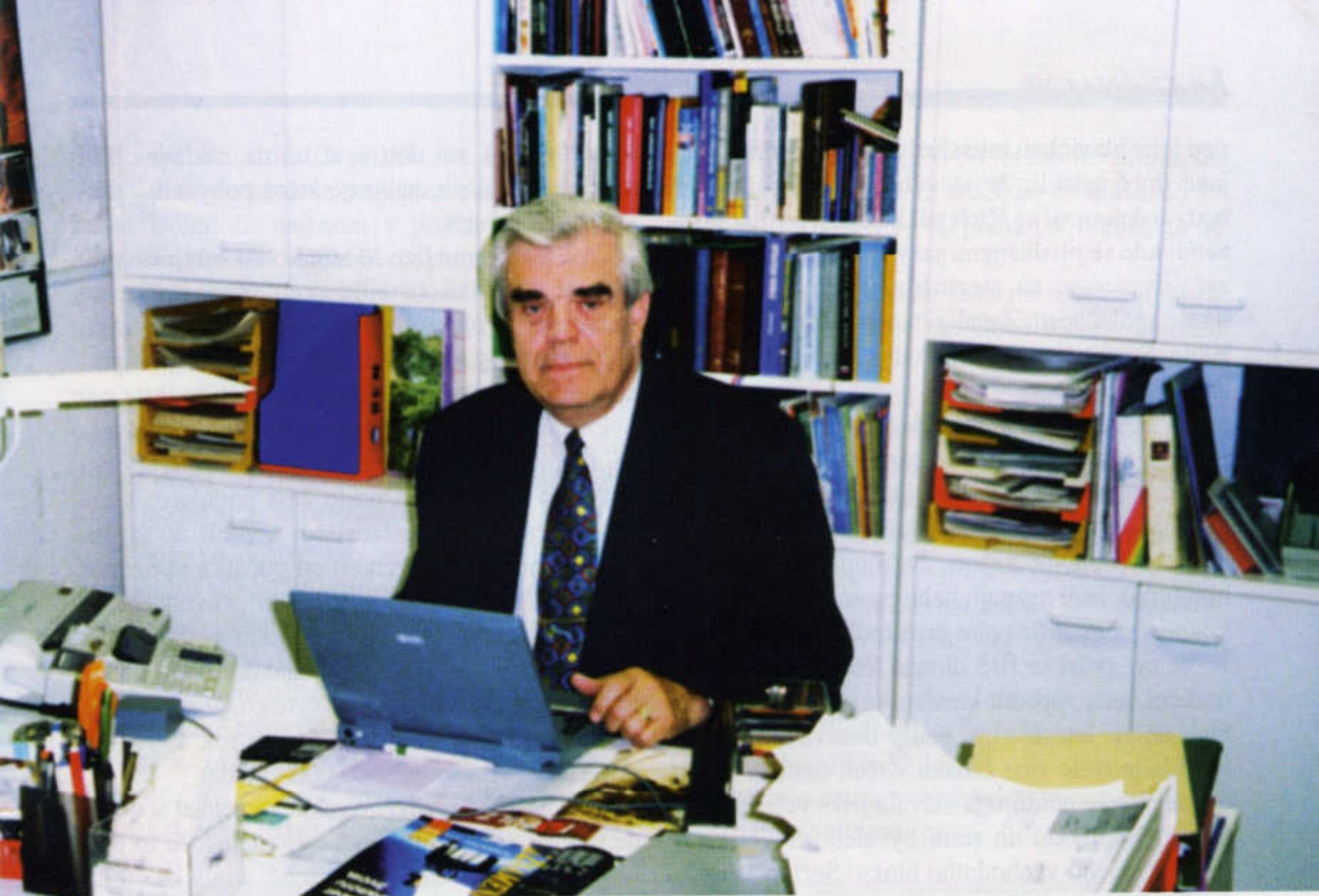
Kronika
20. století
Trhlina v hrázi

str. 23

ZNAMENÍ DOBY – křesťanský pohled na svět. Ročník 31, číslo 2/1999. Vydává a objednávky přijímá Advent-Orion s. r. o., vydavatelství a nakladatelství, Roztocká 5, 160 00 Praha 6 - Sedlec, tel. objednávky 33 32 16 21, redakce 90 03 45 32, fax 33 32 37 41, mobil 0603/ 55 36 28, e-mail: advent.tr@iol.cz. Šéfredaktor Marek Škrla. Jazyková redakce Ivo Racek. Tiskne Naše vojsko Praha. Vychází čtyřikrát ročně. Cena jednoho výtisku Kč 19,-. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Registrační značka MK ČR F 5077. ISSN 0231-6439. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. nov. 5094/95 ze dne 3. 2. 1995. Foto uvnitř a na titulní straně časopisu archiv redakce.

JAK SE ŽIJE V IBS

Když půjdete na procházce Prahou od Letenské pláně Veletržní ulicí, určitě narazíte na ulici, která se jmenuje Sochařská. Pak už stačí jen pár kroků, zabočíte doleva a jste v ulici Malířské. Zde si po pravé straně můžete všimnout tabulky, která označuje, že zde sídlí International Bible Society – Mezinárodní biblická společnost v České republice. Otevřete dveře a jste v království knihy, a to ne ledajaké. Vždyť Bible je knihou opravdu výjimečnou. Pokud však čekáte honosné sídlo a desítky pracovníků, pak vás překvapí prosté, příjemné prostředí s třemi pracovními stoly. Zde mne přivítala známá tvář Jiřího Drejnara, který před mnoha lety pracoval také jako šéfredaktor časopisu Znamení doby. Před časem jsem ho požádal o rozhovor. Zajímalo mne, jak tato biblická společnost pracuje v naší zemi i ve světě. Takže jsem se usadil do křesla a... přiznám se, že mě překvapil s úsměvem podaný přenosný počítač. Na displeji jsem si přečetl svou otázku a pak následovala odpověď. Tomu se říká perfektní

servis. Díky tomu jsme mohli ještě chvíli strávit v příjemném rozhovoru a já vám mohu nabídnout zasvěcený pohled na práci IBS.

Jaké je poslání a cíle Mezinárodní biblické společnosti? Čím se liší od České biblické společnosti?

To jsou otázky, které mi mnozí velmi často kladou, protože chtějí vědět, proč zde jsou dvě biblické společnosti, když Bible je jenom jedna.

Tazatele vždy nejprve ujistím, že obě společnosti mají k sobě nejenom přátelský, ale dokonce „sesterský“ vztah. Mezinárodní biblická společnost (dále užívám zkratku IBS) se liší od České biblické společnosti pouze způsobem práce, který je jí vlastní od samého počátku. Ten se datuje již do roku 1809. IBS vznikla v Americe – a vzhledem k letošnímu 190. výročí existence je to vlastně již úctyhodná „stařenka“.

Zrod IBS se odehrál za pozoruhodných okolností. Počátek devatenáctého století je poznamenán mohutným přílivem imigrantů do USA. Z četných zemí - především evropských – se hr-

nuli přistěhovalci, z nichž mnozí hledali svobodu, kterou ve svých domovech postrádali. Byli však mezi nimi i jedinci, kteří se ve svých zemích dopustili určitých zločinů a do Ameriky utíkali před trestem. Tato situace donutila americké úřady, aby prováděly důkladné prověrky všech přistěhovalců. Nařídily, aby utečenci, kteří do USA připlouvali přes přístav v New Yorku, byli internováni v pevnosti na ostrově Elise, kde často celé měsíce čekali, než úřady dostanou zprávu, zda mohou být vpuštěni na americkou pevninu.

Zde splnili svoji nezastupitelnou svědeckou úlohu newyorští křesťané. Rozhodli se přinášet všem internovaným imigrantům radostnou zprávu o spasení v Ježíši Kristu. Začali je na ostrově navštěvovat a rozhodli se tisknout pro ně Nové zákony nebo alespoň evangelia, která jim pak rozdávali. Je pochopitelné, že nešlo jenom o biblické texty v angličtině, ale museli pro ně opatřit publikace v různých jazycích. Vždyť většina utečenců ovládala jen svůj mateřský jazyk.

Křesťané, kteří se tohoto úkolu ujali, založili v roce 1809 „Americkou biblickou společnost“,

pod jejíž hlavičkou tuto službu vykonávali. Po nějaké době zjistili, že je výhodnější cizojazyčné texty tisknout ve vyšších nákladech a posílat je do zemí, kde se příslušnými jazyky mluví. A protože začali pracovat na mezinárodní úrovni, změnili název společnosti. Začali ji nazývat „International Bible Society“ – Mezinárodní biblická společnost.

A zde jsme u způsobu práce, při kterém IBS od počátku setrvává: jen v omezeném rozsahu vydává Bible pro přímý prodej, jinak je převážně dodává do zemí nebo oblastí, kde by o ně lidé sami nikdy neprojevili zájem. Nekoupili by si Bibli buď proto, že ji neznají, nebo proto, že pro její zakoupení nemají finanční prostředky.

Ve své práci se IBS dlouhá léta orientovala na tradiční, tedy západní křesťanské země. V posledních deseti letech však padly dosavadní bariéry a Bible je stále více žádána v těch částech světa, do kterých se předtím dostávala jen s velkými obtížemi. Například do zemí bývalého Sovětského svazu a celého východního bloku. Sečteme-li počet Biblí nebo jejích částí, které v posledních letech byly rozšířeny v Rusku, na Ukrajině, v Bělorusku, Litvě, Estonsku, Lotyšsku, Rumunsku, Bulharsku, Albánii, v zemích bývalé Jugoslávie a také v České a Slovenské republice, pak se dostaneme k téměř 50 milionům výtisků.

Není to však jen tato část světa, kde je hlad po Bibli. Nebývalý zájem o ni mají lidé na Dálném východě, v Číně, Thajsku, Malajsii a Indii. Také arabský svět se pro ni otevírá jako nikdy předtím.

Pracovníci IBS ve spojení s křesťanskými spolupracovníky v různých zemích světa si ověřili, že při prvním kontaktu s lidmi, kteří Bibli neznají, je nejučinnější vzbudit nejprve zájem takovými částmi Bible, které jsou vybrány se zaměřením na určitou společenskou skupinu. Zatím bylo zvoleno čtyřicet devět společenských skupin, pro které jsou vydávány publikace, jejichž cílem je upozornit na Bibli a vzbudit hlubší zájem o ni. Jsou to například výběry biblických textů pro podnikatele, sportovce, bezdomovce, vojáky a vězně, pro lidi nacházející se v krizových situacích – postižené přírodními katastrofami, nevyléčitelně nebo dlouhodobě nemocné, nezaměstnané, osamělé matky a pronásledované ženy. Stranou pozornos-

ti nezůstávají ani děti – ať už na základních či středních školách, nebo ty, které pobývají v dětských domovech.

V České republice Mezinárodní biblická společnost oficiálně zahájila svou práci krátce po sametové revoluci. Do některých projektů se zapojily skupiny nadšených křesťanských spolupracovníků již v sedmdesátých letech, kdy ještě nebylo možné rozvinout veřejnou činnost. Za stěžejní práci lze považovat překlad Bible, který byl vytvořen se zřetelem na tu část populace, která nikdy nepřišla s křesťanstvím a Biblí do styku. Protože překladatelé chtěli od počátku upozornit čtenáře, že Bible je spolehlivým průvodcem na životní cestě, vydali tento překlad pod názvem „Slovo na cestu“. Tento novozákonní text dosud vyšel v nákladu 110 000 výtisků, a jelikož je v současné době rozebrán, je pro rok 1999 připraveno nové vydání – 40 000 výtisků.

Text Starého i Nového zákona vychází souběžně rovněž v edici „Průvodce životem“. Je to překlad známé a velice rozšířené anglické „Life Application Bible“, což je biblický text doplněný komentáři a poznámkami aplikovanými na denní život.

V České republice IBS již osm let úspěšně realizuje projekty zaměřené na pomoc školám. Bezplatně jsme rozdali více než 30 000 výtisků zmíněného Nového zákona, který učitelé používají jako pomůcku při výuce občanské nauky. Ve spolupráci s okresními školskými úřady a pedagogickými centry pořádáme pro učitele celodenní semináře, při kterých získávají informace a podněty, jak lze z Bible těžit a využít ty hodnoty, ze kterých vyrostla naše kultura a civilizace. Na seminářích dostávají účastníci informační a metodickou příručku „Jak pracovat s Novým zákonem“, kterou jsme pro učitele vydali.

Již čtvrtým rokem realizujeme projekt MANA-Mini-Bible. Každý rok vydáváme bohatě ilustrovanou knihu, ve které je několik desítek biblických příběhů. Na tomto projektu je podstatné, že na tvorbě ilustrací k jednotlivým příběhům se při hodinách výtvarné výchovy podílejí samy děti, takže mnohé z nich již mají knihu, ve které jsou otištěny jejich vlastní výtvarné práce.

Při výčtu možností a příležitostí, se kterými se ve své práci setkáváme, nemůžeme než denně děkovat Bohu, že nejenom v jiných zemích, ale i v našem národě otevřel dveře pro zvěstování radostného poselství o spasení v Ježíši Kristu. Velké úkoly žádají četné spolupracovníky a velké modlitebníky. Budeme vděční, když nám dáte vědět, že na nás myslíte a že nám můžete i pomoci.

Prošli jsme práci IBS, ale zajímalo by mě také, jak se díváš na život, který pulsuje kolem nás? Co je podle tebe to nejdůležitější?

Žijeme ve dnech, kdy se nám více než kdy v minulosti nabízí příležitost přemýšlet o jednom z největších jmení, které každý z nás vlastní: tímto jménem je čas. Celý svět už neodpočítává dny, ale hodiny, které nás dělí od magického letopočtu 2000. A právě toto odpočítávání by nám mělo připomenout, že každým okamžikem ztrácíme část „svého času“. Ztrácíme to, co již nikdy nemůžeme získat zpět. Jeden moudrý muž ve svých de-

vadesáti letech řekl: „Do 50 let čas nevnímáš, do 60 let si uvědomuješ, že kráčí, do 65 kluše, do 70 utíká, do 75 pádí a do 80 prchá tak rychle, že ho nestačíš už sledovat.“

V naší ukvapené době patří mezi nejčastěji užívaná slova již téměř okřídlené rčení: „Nemám čas!“ Přemýšleli jste někdy, jak nesmyslné je to úsloví? Vždyť dokud člověk žije, tak čas má. Vždyť se v čase pohybuje a využívá ho. Tragédie však je v tom, jak málo si uvědomujeme, že každý den z tohoto Bohem svěřeného daru odkrajujeme, a tak ztrácíme, co již nelze vrátit. S ničím lidé tolik neplýtvají, jako právě s časem...

***ZA ROZHOVOR DĚKUJI JIŘÍMU DREJNAROVÍ –
ŘEDITELI IBS V ČESKÉ REPUBLICE, M. ŠKRLA***

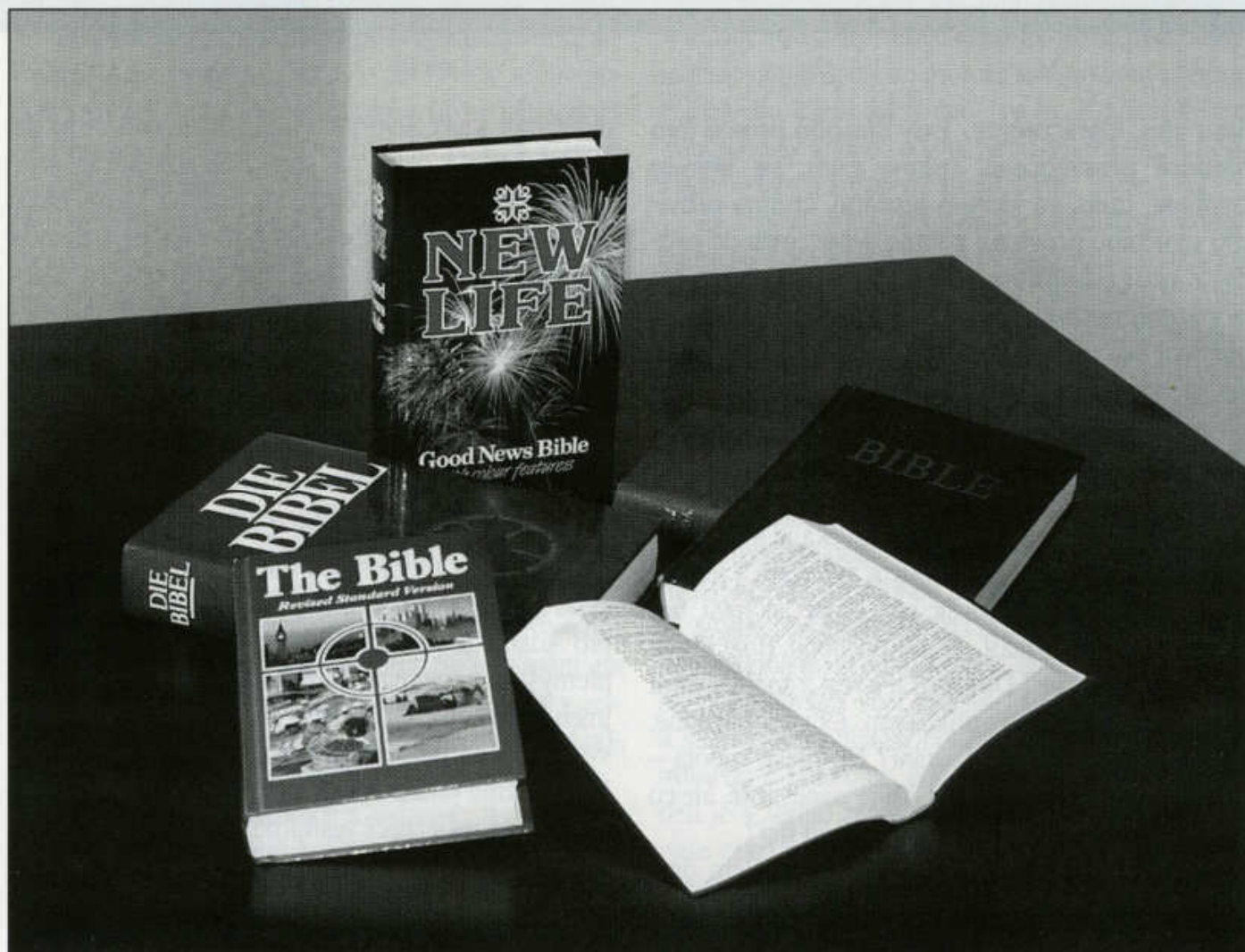
Adresa IBS v ČR:

Malířská 6, 170 00 Praha 7

Telefon – fax: (02) 37 15 20

Sledujte Internet: www.biblenet.cz

e-mail: info@biblenet.cz

DÁVNO ZAPOMENUTÉ SVĚTLO

Jsou věci, které známe. Tedy alespoň jsme o tom hluboce přesvědčeni. Známe dům, ve kterém bydlíme, auto, ve kterém jezdíme, známe pravidla silničního provozu; známe svou cestu do práce. Z naší sebejistoty pak rovněž pramení zcela přirozená nechuť o těchto věcech přemýšlet, prověřovat své návyky a osobní postoje. Není divu, že se mnoho vážných dopravních nehod stane na místech, o kterých si postižení řidiči myslí, že je dobře znají.

Podobně i v životě věřícího člověka je mnoho témat, která se obecně považují za vyřešená a jednou provždy uzavřená. Člověk se „stává jakýmsi bohem“, protože rozhodl, že už pochopil Boží slovo...a tečka. Nevěříte? Dovolím si uvést a spolu s vámi přemýšlet nad jedním příkladem. Co vás napadne, když se řekne čtvrté přikázání? No přece sobota – den sváteční, den odpočinku. To je jasné! Jistě, ale co dál? Už není nic, co tím chtěl Pán Bůh říci?

Většina diskusí se vždy točila buď kolem dne, který se má, nebo nemá světit, anebo kolem toho, co se má, nebo nemá v tomto dni dělat, abychom napl-

nili záměr, který Stvořitel s tímto dnem měl. Je to ale skutečně vše, k čemu nás chtěl Bůh pozvat? Je otázka správného dne odpočinku tou jedinou, kterou nám, věřícím lidem chtěl položit v mnoha myšlenkách čtvrtého přikázání? Na fundovaný rozbor textu a celého pozadí Božích deseti slov si samozřejmě netroufnu, to přenechám odborníkům v dané oblasti, ale o malý „laický“ výlet do věcí, které považujeme za příliš známé, bychom se pokusit mohli.

Když Bůh řekl...

Když Bůh řekl – stalo se. Stvořil člověka, daroval mu schopnost přemýšlet a hned mu dal jeden úkol: „Dáš každému zvířeti jméno.“ Zdánlivá banalita, ale pro Adama to znamenalo položit si spoustu otázek, přemýšlet a pracovat. Neměl po ruce žádný soupis jmen ani žádné zkušenosti. Byl možná pár dnů na světě a hned takový úkol. Ale to nebylo všechno. K tomu Bůh přidal výzvu k ochraně zázraku stvoření, protože nebezpečí vesmírné invaze bylo až příliš reálné. Proč Bůh zatížil člověka tolika starostmi? Proč nebyl tehdy bezhříšný ráj zemí blahého lenošení, jak si to mnoho lidí naivně představuje?

„Šest dní budeš pracovat...“ Prosté sdělení, jehož hloubky sebezvědomnější člověk nedohlédne. Výzva, věta oznamovací i vážná otázka. Vše v jedné větě. Jak důmyslné. Stvořit člověka a udělat z něj stvořitele. Ne pouhého uživatele a konzumenta ráje, ale jeho spolutvůrce. Každý konzum narazí jednoho dne na hranice svých možností, ale tvoření žádné hranice nemá. Člověk byl harmonickou součástí Božího díla, měl tam své místo a bez něj planeta Země neměla smysl. Bůh ho udělal stvořitelem a poctil ho svobodou i zodpovědností za všechno kolem.

Adam s Evou – první lidé – začali pracovat, sloužit všemu, co jim Bůh svěřil. A tak šel čas, až přišel den, kdy Bůh stvořil další zázrak. „Den přestání“. Snad kostrbatý, ale přesto jeden z docela výstižných překladů slova sobota. Bůh přestal tvořit ve chvíli, kdy pozval člověka ke společenství. Těžko uvažovat nad sobotou v ráji, nemáme dostatek informací, ale jednu nepřímou přece. Čas běžel dál. A byl večer, a bylo jitro. Den první po sobotě.

Byla neděle ráno

Nevíme sice, jestli tehdy potřebovali spánek, ale možná Adam vstal a ... co bylo dál? Podle všeho pokračoval dál v tvoření, možná, že ještě neměl pojmenovaná všechna zvířata, možná pokračovali s Evou v dalším zvelebování zahrady. Pak přišel den druhý, třetí i šestý. Jeden jako druhý. „Šest dní budeš pracovat...“ Teprve šestý večer přináší člověku ono výjimečné společenství s Bohem. Bůh jako geniální architekt lidské duše a jejích potřeb, dodnes nepřekonán moderními psychology, říká, že člověka stvořil ke svému obrazu a dal mu úžasné možnosti a vlastně i potřebu tvořit. Člověk se stává bezradným tvorem, když je uzavřen do klece konzumu bez reálné možnosti uplatnit to základní, co do něj bylo vloženo. Rychle ztrácí orientaci a zanedlouho i sám sebe. A den odpočinku, den přestání, den společenství s Bohem? K čemu? Od čeho odpočinout? O čem hovořit se Stvořitelem? Co probírat v rozjímání na modlitbách? Den odpočinku má svůj smysl jen v celku s ostatními dny. Svůj význam dostává v prosté poslušnosti onomu „...šest dní budeš pracovat“.

Nezáleží na možnostech a výhodnosti sociálního zabezpečení – počítání kolik mi vynese práce nebo klidné „houpání se“ v sociální záchranné síti. Bůh říká: „Budeš...“ To není jen rozkaz, to je také věta

oznamovací, sdělení hluboké důvěry Stvořitele v zodpovědnost svých dětí. Ale je to také bolestná otázka pro mne osobně. Dělam skutečně z hloubi duše a poctivě to, co mohu? Pán Bůh nepotřebuje lékařské posudkové komise, vyhlášky a pracovníky úřadů práce, aby posoudil naše možnosti. On ví. Bylo by dobré o tom s ním hovořit, abychom i my věděli, jestli skutečně jdeme v jeho stopách a šest dní pracujeme.

Anebo zda jsme jen zaměstnaní, či si hrajeme na potřebné a necháme se vydržovat svými bližními. Anebo zda utápíme všechn čas v pachtění se za úspěchem a majetkem. Nejsou to lehké otázky, protože je nemá právo klást člověk. Stejně by byl až druhý. Jako první se zeptal Bůh. „...šest dní budeš...“

K smíchu, nebo k životu?

Poctivá práce se stala v současnosti něčím nemoderním a možná i směšným, a to i pro mnohé věřící. Do středu zájmu se dostaly termíny – být úspěšný, vydělat anebo nějak přežít. Člověku nějak nedochází, že byl stvořen proto, aby pokračoval ve službě stvoření. Všechny náhražky vedou nakonec do slepých uliček rozčarování a deprese, protože lidé po čase sami poznávají nesmyslnost svého života. Když Bůh promluvil, vždy se něco událo. Něco důležitého. Ignorovat jeho slovo znamená ztratit život.

Znal jsem jednu velmi starou věřící ženu. Bylo jí tehdy přes devadesát let. Bydlela sama v domku, kde měla kamna, v kůlně na dvorku otop a vodu nosila z veřejného vodovodu před domem. Jednou si postěžovala, že jí pomalu ubývá sil. Hned jsem přispěchal s nápadem, že jí zavedeme vodovod domů, když už nemůže unést kbelík s vodou. Nikdy nezapomenu na její pohled, který dával najevo, že mne považuje za člověka, který moc nepřemýšlí. V klidu dodala: „Proč byste to dělali tak draze a složitě, já si koupím menší kbelík, určitě jsou potřebnější než já.“

Čtvrté přikázání je mezi jiným i o vytváření vztažů; šest dnů je mi dáno k tomu, abych mohl udělat co nejvíce dobrých věcí pro lidi, kteří mne obklopují, a sedmý den přichází Hospodin, aby se mnou rozmlouval o všem, co jsem tvořil. Možná, že sedmý den je v tomto případě až příliš krátký na všechny naše otázky na Boha, který má se svým stvořením určité zkušenosti.

MAREK ŠKRLA

SPORY A BOŘENÍ MODEL

Prosím vás, bratří, pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, abyste všichni byli svorni a neměli mezi sebou roztržky, nýbrž abyste dosáhli plné jednoty smýšlení i přesvědčení. Dověděl jsem se totiž o vás z domu Chloé, bratří, že jsou mezi vámi spory. Myslím tím to, že se mezi vámi říká: Já se hlásím k Pavlovi, já zase k Apollovi, já k Petrovi, já ke Kristu. Je snad Kristus rozdělen? Což byl Pavel za vás ukřižován? Nebo jste byli pokřtěni ve jméno Pavlovo? Děkuji Bohu, že jsem nikoho z vás nepokřtil kromě Krispa a Gaia; tak nemůže nikdo říci, že jste byli pokřtěni v moje jméno. Pokřtil jsem i rodinu Štěpánovu. Jinak už nevím, že bych byl ještě někoho pokřtil. Kristus mě totiž neposlal křtít, ale zvěstovat evangelium, ovšem ne moudrostí slov, aby Kristův kříž nepozbyl smyslu. (1 K 1,10-17)

V úvodu listu korintským křesťanům nalézáme motiv sporů, který Pavla pravděpodobně inspiroval k jeho napsání. Ve snaze napomáhat k odstranění sporů, aby jednou nepřerostly v rozdělení církve, mezi lidmi i v lidech samotných, formuluje Pavel nejprve pokyn, jak těmto trhlínám čelit ještě dříve, než vzniknou. Postupuje jako školený talmudista, protože talmudická metoda reflexe problému umožňuje jeho rychlé a principiálně správné řešení. Pro předcházení roztržkám uvádí princip 10. verš, který vysvětluje 11.-16. verš pojmenováním příčin sporů, jejich analýzou a náznamem jejich řešení. Jde o to, aby si čtenáři listu spory uvědomili (aby provedli sebereflexi) a následně k celému problému zaujali určité stanovisko.

Pavel nic nenařizuje, ale prosí, neboť motivace k řešení problémů nesmí přicházet zvenčí jako nátlak, ale musí být upřímně chtěná. Zároveň lze z Pavlovy výzvy slyšet, že ze sporů existuje východisko a že je v jejich moci pro to něco dělat.

Pokusíme se společně sledovat v textu několik příčin roztržek:

- Křesťané v Korintu jsou fascinováni některými lidmi. Jsou jimi natolik uchvázeni, že na ně spoléhají, důvěřují jim, kladou na ně přílišný důraz, obdivují je a napomáhají k vytváření kultu osobnosti.
- Nelze nevidět povrchnost lidí, kteří každou chvíli horují pro někoho jiného. Záleží jen na tom, kdo je zrovna populární. Hledají především to, co chtějí sami slyšet.
- Mnozí bezmyšlenkovitě a bez samostatného úsudku napodobují své vzory a přimykají se k názorovým systémům.
- Některým, byť poctivým křesťanům, schází smysl pro určitý nadhled. Proto mnohdy povýšili detail na celek a to jim slouží jako zbraň, jíž se brání proti jakémukoli alternativnímu názoru.
- Závažnou příčinou roztržek je také nedoceňování role Ježíše Krista, který je pro ně jen předmětem uvažování, silnou osobností vedle apoštolů, ale nikoli Pánem.
- K předchozímu problému se zcela přirozeně váže bolest sebepřeceňování (EGÓ EIMI – v. 12) jako osvojování si nepřiměřené autority, resp. prisuzování mesiášských prvků svým vzorům – idolům.

Vzniklá nesnášenlivost a neústupnost jen dokresluje, jak jsou tito lidé spoutáni vlastním pohledem na věc, jak lpí na sebou vybraných autoritách a díky tomu nejsou schopni rozlišovat věci podstatné od vedlejších. Následná roztříštěnost sboru na skupiny, jakési „fan kluby“ jejich oblíbenců, vede k soupeřivosti výběrových skupin a vytváří ve sboru takřka nedýchatelné klima. Samozřejmě, že v takovém prostředí jde mnohdy jen o to, překřičet a umlčet každého, kdo má jiný názor, než je ten můj – jediný správný. Už nejde o mého bližního ani o evangelium, ale jen o získání pozice nad mým „bratrem odpůrcem“.

Prvním krokem k nápravě je pojmenování problému, uvědomění si ho a vůle k nápravě. Druhým krokem pak je „rozbití model“ (1 K 1,13-15).

A s tím Pavel nemilosrdně začíná. Velmi ostře zaútočí na své vlastní ctitele a bourá „fan klub“ apoštola Pavla v Korintu. Distancuje se tak od pokusů být poměřován s Kristem jako rovný s rovným (v. 12). Nesouhlasí s tím, aby ve sboru někdo jeho názory obhajoval své postoje a zneužíval to proti druhému člověku, nebo pro své zviditelnění. Tím, že zasáhne proti kultu vlastní osobnosti, protestuje proti zbožné úctě a obdivu, kterou mu v Korintu jeho stoupenci prokazují. Rozbitím modly apoštola Pavla dává najevo, že do Korintu nepřišel dělat kariéru ani podporovat své obdivovatele. Nehodlá někoho získávat na svou stranu proti někomu jinému ani nechce podporovat frakce.

Pavel měl své obdivovatele i nepřátele. Jedni jej zbožňovali, druzí nenáviděli. Byl kontroverzní osobnost a jeho působení mnohdy silně čeřilo stojaté vody. Proto se jeho počínání zdá být neobratné a neopatrné. Vždyť každému člověku dělá dobře, když má své obdivovatele a může tohoto vlivu obratně využít k prosazení svého (zaručeně správného) vlivu. Pavel ovšem takto neuvažuje. Jakoby bez rozmyslu bourá své postavení, které v Korintu měl, protože význam, síla i dosah jeho působení tkví v evangeliu, nikoli v jeho obratnosti nebo v počtu stoupenců. Nehodlá zneužívat svého pověření od Krista pro sebe. Nehodlá si stoupnout na pozici, která patří Kristu. Nehodlá Kristu konkurovat či Jej zastiňovat. Pavel není parazit, ale apoštol! Jakoby říkal v 13.-15. verši: „Jde přece jen o Krista, ne o mě. Já jsem nevytvořil nic, co by mohlo zavadat jakoukoli příčinu (opravňovat) ke vzniku výběrové skupiny. Nehodlám si nic přivlastňovat. Žádný důvod ke zbožňování jsem vám nedal (v. 14) a svou silou jsem nic neprosazoval (v. 15).“

Třetím krokem k nápravě je to, oč prosí v 10. verši. Nejprve se jeho výzva týká řeči. Neprotiřečte si. Nemluvte rozporuplně – k Bohu tak, a k lidem jinak. Nebuďte rozpolcení v mluvě, nebuďte lidmi dvojí řeči – nedávejte svou řeči příčinu k roztržkám. Tomu rozumíme. Leč Pavlova slova jdou dál. „Mluvte to samé“ neznamená mluvit všichni stejně jen podle jednoho „vzoru“, ani stále opakovat naučené formulky, nýbrž mluvit to, co je vaše vlastní.

„To samé myslíte“ znamená, přemýšlejte tak, jak je vám dáno. Zde ovšem Pavlův apel nesměruje k individualismu a originalitě, ale spíše k tomu, o čem bude mluvit později (1 K 2,16; Fp 2,5) – o myslí Kristově. Vždyť jsme-li Jeho tělem, pak On je naší hlavou a autenticita našeho myšlení je výrazně poznamenána naším spolubytím s Kristem. To je možná ona „jednomyslnost“, zmíněná v textech – Ř 15,5; Ef 4,3.

Dalším pokynem je výzva k samostatnému úsudku: „Jednejte podle vlastního úsudku, nikoli podle úsudku svých vzorů, podle předepsaných názorů, podle schválených a vžitých rozhodnutí. Mějte odvahu přemýšlet samostatně a také se samostatně rozhodovat. Mějte odvahu mít na věci svůj názor.“

Tak je výzva k autenticitě vlastně výzvou k osvobození od závislosti na lidských vzorech a zároveň výzvou k těsnějšímu přimknutí se ke Kristu. V Kristu jste sjednoceni a v Něm je klíč k překonání sporů. Vždyť On není rozdělen (v. 13). A právě v Něm můžete být sami svoji, a nikoli pouze napodobeninami

svých vzorů. V Něm dochází i ke sjednocení vnitřní rozpolcenosti.

Sváry tedy rostou z vlastní neautentičnosti, z rozpolcenosti, z nesouladu mezi slovy a skutky. Jejich existence je výstražný signál, že není něco v pořádku. Ovšem problém není v tom, že jsme sváry nedostatečně potlačovali, nebo že jsme dostatečně nedbali na uniformitu. Problém je naopak nedostatek osobností. Těch osobností, které vyrůstají ze života v Kristu.

Sváry jsou pro nás znamením, že dosud nemáme Kristovu mysl. Pavlova slova nás tedy i dnes volají k tomu, abychom přestali být pouhými diváky, kteří se jen přiživují na tom, co dělají ostatní. Je třeba začít myslet, mluvit a jednat samostatně a přjmout odpovědnost za svá rozhodnutí. Učit se odvaze neschovávat se za cizí mínění. Nenechávat za sebe myslet a jednat někoho jiného (a to ani Pavla).

Jde o to nenapodobovat lidské vzory, ale následovat Pána.

ThDr. JIŘÍ BENES

Jde o to nenapodobovat lidské vzory, ale následovat Pána.

JAK JSEM PŘEŽIL AFRIKU

Modrá Toyota uhání po úzké, ale pěkné asfaltové silnici. Vpravo se v řídkém porostu mihly kulaté hliněné chatrče se střechami z trávy, v zatáčce jsme zahlédli skupinku opic, která se bleskurychle rozprchla do vysoké trávy. Jsme v Burkině Faso, jednom z nejhudších států světa, který leží v západní Africe, a s mými třemi kolegy z USA máme namířeno do našeho misijního pole v sousedním Beninu. Začíná se moje roční zkušenost na černém kontinentě, rok mezi domorodci z kmene Otammari.

Kolem poledne zastavujeme ve Fada NiGourma na první nefalšovaný africký oběd. Zasvěcení do afrického jídelníčku má podobu fazolí, makaronů a červené pálivé omáčky, bez níž si tu nelze žádné pořádné jídlo představit. Moje obrazotvornost mi nabízí děsivý pohled do vlastního žaludku,

jehož sliznice je atakována a rozežírána touto koncentrovanou směsí pepře a drobných papriček, proti nimž jsou feferonky jen nechutně mdlou stravou.

Další významná oblast kam, jak vidíme, bude potřeba zaměřit pozornost naší osvěty, je hygiena.

Vřele doporučuji všem lidem, kteří bojují o dodržování hygienických předpisů, a kterým úzkostlivá péče o čistotu leží na srdci, aby zůstali sedět doma, anebo aspoň nejezdili do subsaharské Afriky. Oběd dostáváme z velkých plechových mís, které jsou vystaveny prudkému slunci patrně už od časného rána. Misky a lžíce stačí podle standardu, uplatňovaného zdejšími prodejci, jediným pohybem ruky opláchnout ve stojaté vodě pochybné kvality. Jestli ji během dne mění, nevím. V Sahelu je voda na takový luxus příliš vzácná. Nezbyvá než věřit v očištnou sílu slunce, spolehlivého zhooubce bakterií. Jedinou předností místní obsluhy je fakt, že na černošských rukou, nahrazujících při servírování jídla nákladné a zbytečné cetky evropské společnosti – naběračky, nepoznáte, do jaké míry jsou špinavé.

Naším novým domovem se stala malá komůrka v hliněné chatrči chudého zemědělce Vincenta, ke kterému jsme se nastěhovali, abychom poznali, jak žijí takoví Otammari, naučili se jejich jazyk a pustili se, než budeme schopni alespoň trošku komunikovat, do zdravotnické práce. Žije tu s námi kromě Vincenta i první z jeho několika manžer-

lek, hromada dětí a slušná řádka zvířátek. Ve vsi Kouwonatougou, kde Vincent bydlí, jsme se spolu s kolegou Adamem stali od prvního okamžiku bezkonkurenční atrakcí. Od časného rána máme o hosty postaráno a zjistili jsme, že pojmy jako soukromí jsou jenom podivným specifikem naší bělošské kultury. Tady se nic takového nenosí. Jsme středem všeobecného zájmu, nejvíc ze strany polonahých děvčat ve věku na vdávání.

Noc, jak by se kdekdo mohl domnívat, je časem odpočinku. Žhnoucí slunce opustí oblohu, zvědaví černoši se rozejdou do svých domovů a člověk se může oddat blaženému spánku, zapomenout na bolavá ústa spálená z africké omáčky tukunti a nechat si zdát třeba o zasněžené Šumavě a o švestkových knedlicích. Taková líbezná představa ale není plným obrazem skutečnosti. Zdá se, že horko nashromážděné uvnitř domu v průběhu dne vrcholí teprve krátce po západu slunce. A to je, žel, doba, kdy už není radno zůstat venku. Lvi sice žijí jen v okolních horách a také jedovatých hadů není ve vsi příliš mnoho, zato se západem slunce ujímají slova tvorové, kteří si podle statistik vyžádali mnohem víc obětí na lidských

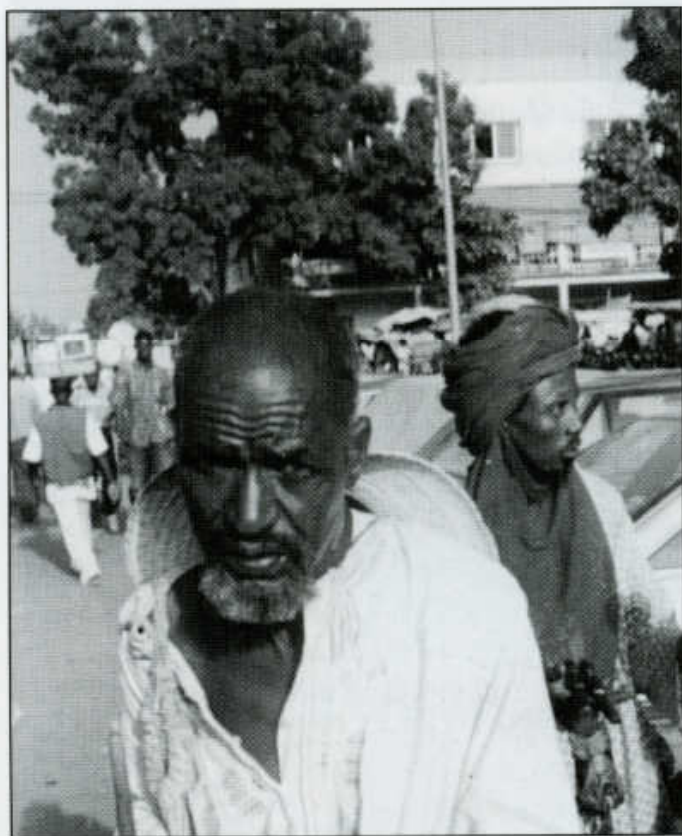
životech. Komáři, nebo, chcete-li, moskyti. Nezbývá než před nimi zalézt do naší komůrky, která v té době připomíná rozpálenou troubu, a pečlivě napnout a upevnit moskytiéru. Ani lůžko k pohodlí příliš nepřispívá. Spal jsem už na ledasčem, ale tady se dlouhé hodiny převaluji ze strany na stranu ve stísněném prostoru, přičemž se zaplétám do moskytiéry jako ryba do sítě a každé ráno vstávám s bolavou páteří, otlacenými žebry a rudými stopami na kůži tam, kde z větví tvořících naše lůžko vybíhají roztodivné výčnělky. Lůžko z větví je navíc zoufale krátké a delší by se do naší místnůstky ani nevešlo. A tak chť nechť napínám moskytiéru také svými chodidly a temenem hlavy. Moskyti nejsou žádní hlupáci a pochopili, že to je jejich příležitost. Každou noc mi se zvláštní slastí zabodávají do chodidel své krvežíznivé sosáčky skrze oka husté sítě, do níž jsem investoval své poslední české koruny, jen abych se před nimi uchránil.

Jedné noci přibyl ke všem faktorům limitujícím náš odpočinek další. V komůrce, která bezprostředně sousedí s naší, spí Vincentova žena a tolik dětí, kolik se jich tam jen namačká. Často se odtamtud ozývá pláč, ale tentokrát byl jeden

z mrňousů obzvlášť vytrvalý. Za nějaký čas přestal s pláčem i on, ale důvod nebyl ten, že by se utišil a spokojeně usnul. Dýchal těžce a rychle, nebyl jsem schopen jeho nádechy a výdechy ani počítat. Nikdo mu nevěnoval sebemenší pozornost. Sotva přestal s křikem, protože už mu na něj nestačil dech, pohroužili se ostatní do spokojeného spánku. Zvedl jsem se a šel se na dítě podívat. Leželo hned vedle matky, tělíčko rozpálené vysokou horečkou. Uprostřed noci toho nebylo mnoho, co jsem pro něj mohl udělat. Namočil jsem tedy svůj ručník do vody a dítě do něj zabalil. Teprve když jsem se cípem vlhkého ručníku náhodou dotkl matčina těla, probudila se a začala strašlivě křičet. Její hrůzyplné vřiskání muselo být slyšet po celé vesnici.

Po pravdě řečeno se její reakci ani v nejmenším nedivím. Zkuste si představit, že se uprostřed noci probudíte ve své ložnici někde doma v Čechách, nad vámi stojí černocho a provádí něco záhadného s vaším dítětem. O studených zábalech tato žena zcela určitě nikdy nic neslyšela. Její panický křik jsem přijímal s naprostým porozuměním a v klidu přemýšlel, jak jí vysvětlit, o co se právě pokouším. Mám jí to vyložit česky, slovensky, anglicky, rusky, polsky, německy nebo snad italsky? Který z těchto jazyků je nejvíce příbuzný ditamari? Naštěstí se vzápětí objevil její manžel a mně se podařilo spojit dohromady bohatou gestikulaci a pár francouzských slov, abych vysvětlil, co má znamenat moje přítomnost v cizí ložnici a mokrý hadr ovinutý kolem jejich robátka. Adama, mluvícího poměrně plynou francouzštinou, úřední řečí Beninu, vystrašil děsivý řev natolik, že zůstal zalezlý ve svém pokojíčku a ani nepípnul. K mojí radosti se nám všem včetně nemocného dítěte podařilo brzy dobře usnout, ale zůstávaly obavy o to, co se bude dít zítra. Takový incident mohl snadno vést k nedůvěře a nepřátelství celé vesnice a mohl zastavit všechny naše další aktivity.

Když jsem se probudil, byla už rodina dávno vzhůru a věnovala se každodenním záležitostem. Poprosili jsme Vincentovu ženu, aby nám ukázala nemocné dítě, kdo ví kde odložené jako neužitečný předmět. Bylo už zase uplakané a celé obsypané ošklivou vyrážkou.

Nebylo potřeba začínat kdovíjak složité procedury. Poprosili jsme jen, aby nám nanosili vodu a přinesli mýdlo a dítě jsme před jejich zraky důkladně vykoupali i přes všechny jeho projevy nevolnosti. Hygiena sama o sobě je dostatečná medicína na většinu zdejších neduhů. Dokonce i když k tomu využiješ kalnou vodu ze studny a podomácku vyrobené mýdlo, jaké lze koupit na každém trhu v okolí. Ostatně, jen takové prostředky, které jsou pro zdejší vesničany dostupné, jsou těmi, které má smysl jim představovat.

Nařídili jsme matce, aby nemocného mrňouska koupala třikrát denně a ještě tentýž večer jsme jí představili další proceduru. Šlo zase jen o koupel, pouze s tím rozdílem, že jsme do vody nakrájeli několik hlaviček česneku a nechali ho působit jako dezinfekci na pokožce dítěte. Doporučili jsme také matce, aby vystavovala dítě slunci, protože jeho paprsky, podobně jako sílice česneku, působí jako dobrá a silná dezinfekce a léčí kožní nemoci. Už první noc spal náš první africký pacient mnohem lépe a do týdne byl zdravý jako řípa.

K nedostatku hygienických návyků se tu poji ještě prapodivné kulturní zvyklosti, které mají na zdraví velice neblahý vliv. Matka v prvních dnech po porodu nesmí přijít do styku s dítětem, čerstvě odříznutá pupeční šňůra novorozence se podle starobylých rituálů pomazává zvířecími výkaly, do těla se špinavými noži řežou četné hluboké jizvy na znamení příslušnosti ke kmeni a rodině, provádějí se hromadné obřizky dospívajících chlapců, při kterých se spolehlivě roznáší AIDS a spousty infekcí. To všechno a mnohé jiné jsme se dozvěděli a tajil se nám dech.

Brzy nás ohromila další epizoda. Kdosi zabil kozu. Podivné na tom bylo, že kozu odtáhli do kouta a nechali ji tam. Ležela tam v poledne, ležela tam večer, nezmizela ani den nato. Kolem kozího těla se pozvolna šířila kaluž silně zatuchající tmavozelené tekutiny a kdykoliv jsme museli projít kolem, vyrušili jsme od hostiny velké množství much. Po dvou dnech se konečně rodina rozhoupala k činu. Nejdřív kozu ve své přirozené štedrosti zkoušeli nabízet Adamovi, a když nepřestával odmítat, nehledě – nevděčník jeden – na to, jak to mohlo poškodit jeho vztahy s hostiteli, upekli ji

a snědli sami. Dodnes jsou naživu. A jestli nevěříte, přijďte se sami podívat.

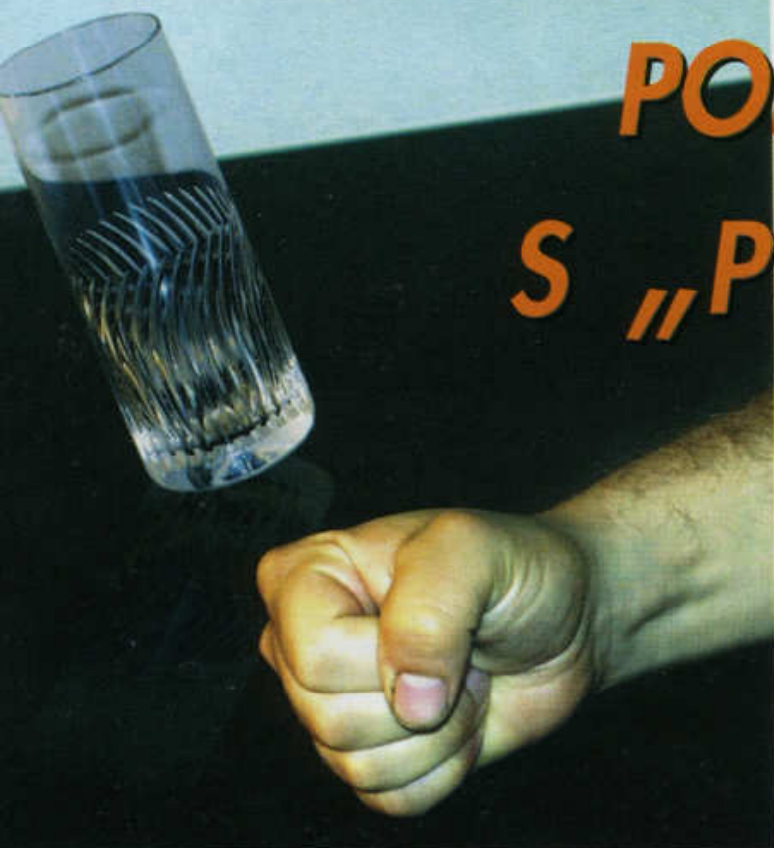
Jednoho dne jsme byli svědky toho, jak maminka cpala do našeho nemocného prcka odporou špinavou tekutinu žlutohnědé barvy, podle všeho silně zkvašené prosné pivo. Dítě prskalo, zalykalo se, mlátilo sebou a křičelo, ale maminku muselo poslechnout. Rezignovaně jsme na to hleděli a Adam najednou povídá: „Není to úžasné, že se tady vůbec někdo dožije dospělosti?“

V těch slovech jako by shrnul všechno, co jsme v Beninu viděli a zažili. Necelý rok jsme Adam a já bojovali s africkými neduhy. Díky Pánu za tuhle zkušenost, která se natrvalo zapsala do našich srdcí. S jeho pomocí jsme určitě hodně dokázali, ale bolesti kolem nás bylo daleko víc, než jsme mohli utišit. Nejen proto bylo naším hlavním lékem evangelium. Evangelium o utrpení i o zemi bez bolesti, kde se všichni můžeme sejít. Viděli jsme nejen zahojené vyrážky, ale také vznikající a rostoucí skupiny adventistů po celém našem okolí.

Díky, Pane, za to všechno. A díky, že jsem mohl být při tom.

PAVEL NOVOTNÝ

DŘÍV NEŽ SE POHÁDÁTE S „PUBERTÁKEM“

V den, kdy moje dcera slavila 13. narozeniny, jsem ji škádlil slovy: „Kláro, jak já jenom přežiji to, že budu žít pod jednou střechou s teenagerem!“

„Jen se neboj, tati,“ odpověděla, „já se nikdy nezměním.“

Ted' byla řada na mně, abych zvažněl a odpověděl: „Ale změníš.“ A opravdu se změnila.

Co se to s těmi našimi dětmi stane, když přijdou do puberty? Proč najednou ta nezávislost, problémy s komunikací a vzájemná nedorozumění? Proč často odmítají i rodinné hodnoty, které dosud přijímali zcela přirozeně?

Nebuďme na ně příliš tvrdí – to, co prožívají, je docela samozřejmý a přirozený proces. Nejdůležitějším úkolem vývoje v tomto období je stát se nezávislým dospělým člověkem. Moudrý Stvořitel nám do našich genů naprogramoval touhu po vlastním rozhodování, touhu vybrat si své vlastní hodnoty i touhu být zodpovědným za vlastní život. Tento proces začíná během dospívání. Pokud ale rodiče nevědí, jak reagovat na tyto nové projevy nezávislosti,

pak může dojít k vážným roztržkám a příležitost vést děti v období výběru jejich vlastních hodnot může být navždy ztracena.

Naštěstí pomoc je na dosah ruky. Bůh, který nás stvořil, nám dal i některé zákony – pravidla, která fungují stejně spolehlivě jako fyzikální zákony, které řídí vesmír. Pokud spolupracujeme s těmito zákony, vztah mezi námi a dětmi zůstane pravděpodobně nenarušený i během jejich dospívání. Zároveň pomůžeme našemu dospívajícímu, aby si vážil důležitých rodinných hodnot. Většina zákonů, které mám na mysli, je zaznamenána v Bibli. Podívejme se na některé z nich:

Řid' se zlatým pravidlem

Ježíš řekl: „Vždycky číňte druhým to, co chcete, aby oni činili vám.“ (Mt 7,12) Snažte se „vžít do kůže“ teenagera. Jak byste chtěli, aby se k vám chovali, když byste se ocitli v situaci, kdy s vámi rodina nesouhlasí? Nepřáli byste si, aby vás pečlivě vyslechli? Nepřáli byste si, aby pochopili, jak se cítíte tehdy, když s vámi nesouhlasí? Nechtěli byste, aby se k vám chovali s respektem, místo aby vás shazovali a dělali z vás hlupáka? Nechtěli byste, aby s vámi spolupracovali na řešení, které by vám pomohlo „zachovat si tvář“ a sebeúctu? A právě to je přání dospívajícího.

Přemýšlej dřív, než promluvíš

Ukvapená řeč může zničit vztah dřív, než cokoliv jiného. „Buď rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu, protože hněvem spravedlnost neprosadíš.“ (Jk 1,19-20)

Pochopitelně, někdy musíš prodiskutovat nepříjemné chování. Ale když k tomu dojde, říkej to tak, aby bylo co nejléhčí to přijmout. Určitě umíš dávat rady bez toho, že by mladý člověk musel „ztratit vlastní tvář“ nebo být zbaven svého, pro něj tolik důležitého, pocitu dospělosti.

Zbav se hněvu co nejrychleji

Je pochopitelné, že tě někdy rodičovské frustrace doženou k hněvu a nelaskavým slovům. A právě tehdy přichází na řadu milost. Bůh nám odpouští, a proto i my si musíme navzájem odpustit a o odpuštění požádat. „Nedovolte, aby slunce zapadlo, pokud se ještě hněváte.“ (Ef 4,26) Jakmile si uvědomíte, že jste něco pokazili, učinite kroky k nápravě. Nedovolte své pýše nebo předpokládané vyšší pozici, aby vám zabránily se omluvit a požádat o prominutí. Přiznejte, že jste udělali chybu. Sblíží vás to. Bible nabádá: „Vyznejte si navzájem své hříchy a modlete se jeden za druhého, abyste mohli být uzdraveni.“ (Jk 5,16) Jak zdravé by byly vztahy v našich domovech, kdybychom se řídili touto radou!

Říkejte pravdu laskavě

Láska není jen nějaký teplý a příjemný pocit. Je to rozhodnutí dát přednost potřebám těch, které máme rádi, před uspokojením našich vlastních. Bible říká, že máme říkat pravdu v lásce (Ef 4,15). Ve vzájemném vztahu rodiče a dospívajícího jde o dva velice důležité faktory. Především musíme být ochotni říct jeden druhému, jak se opravdu cítíme, protože bez pravdy se stává každý vztah povrchním. Za druhé, naše komunikace musí jasně ukázat, jak hluboce nám na sobě záleží. Láska bez pravdy je pouhý sentimentalismus, a pravda bez lásky je brutalita. Opravdová křesťanská komunikace znamená být absolutně čestný a laskavý zároveň.

Nehádejte se

Je možné nesouhlasit bez hádek a slovních potyček. Často vyprovokujeme hádku již pouhým tónem hlasu nebo sarkasmem skrytým ve slovech. Bible ovšem říká: „Otcové (rodiče), neprovokujte své děti, místo toho je vychovejte k následování rad

Božích.“ (Ef 6,4) Zachovejte klid. Snažte se být féroví. Svými slovy i jednáním dokažte, že vám na vztahu opravdu záleží. I ty chvíle, které jsou potenciálním konfliktem, se mohou stát cestou k upevnění rodinných vztahů a solidarity. „Žijte v souladu jeden s druhým.“ (Ř 12,16)

Příliš často mluvíme jen o tom špatném. Říkáme našim dospívajícím co se nám nelíbí a co dělají špatně, zveličujeme jejich chyby. Popichování málokdy někoho změní, pouze vztah nabourává. Ježíš viděl v lidech to dobré. A On v nich to nejlepší dostal na povrch. A tak by to mělo být i s námi. Hledejte ty dobré věci u dospívajícího a poukažte na ně. Tím, že vyjádříme svůj dík za to kladné, posilujeme to – a to negativní z nedostatku „péče“ často uschne a zahyne.

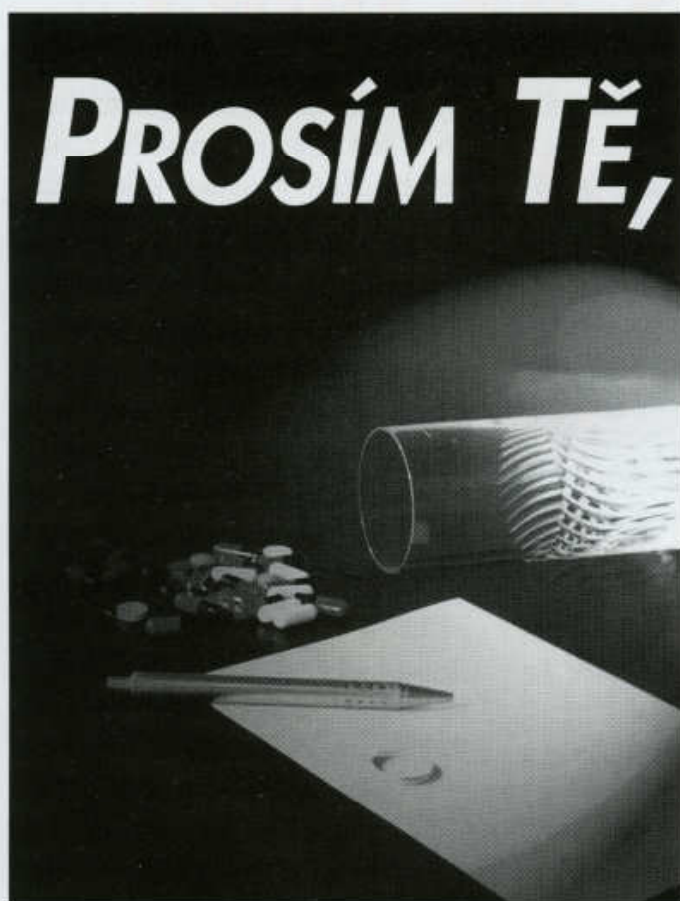
Modlete se o moudrost a sílu

Být rodičem dospívajícího je velmi důležitá role. Ovšem i nesnadná, je-li na ni člověk sám. Bůh, který nás všechny stvořil a který ví, co všechno se v nás děje, slíbil pomoc v našich potřebách.

„Postrádá-li někdo moudrost, měl by o ni žádat Boha... a bude mu dána.“ (Jk 1,5) Modlete se, aby vám Bůh odpustil vaše chyby, kterých jste se jako rodiče dopustili. Modlete se, aby vám dal moudrost chovat se k dospívajícímu dítěti tak, aby to bylo v souladu s Jeho zákony, které dal pro naše chování. Potom svou roli přijměte s vírou, že „Bůh splní všechny vaše potřeby skrze bohatství dané nám v Kristu Ježíši.“ (Fp 4,19)

Z ANGLIČTINY PŘELOŽILA MAGDA ŠKRLOVÁ

Večerní ticho rozráží pronikavý hvizd sanitky. Hlouček lidí nechápavě přihlíží rodinné tragédii. Kolotoč nezodpovězených otázek... Co se vlastně v té navenek šťastné rodině mohlo stát? Dětský pláč a otec, který v roztřesených rukou nechápavě obrací dopis na rozloučenou. Dopis od své krásné, milé a milované mladé ženy... „Tři roky miluji jiného muže. Už nemohu dál. Prosím Tě, odpusť...“

Začalo to před léty tak nevinně. Týdenní školení desítky kilometrů od domova. Volné večery bez povinností, příjemné posezení u sklenky vína. Přátelské debaty v kruhu kolegů a kolegyně stejné profese. Nic zvláštního. Až na okamžik, kdy se mé oči setkaly s Tvými. Výměna úsměvů, pár vlídných slov, milé rozloučení na dobrou noc... Školení končí a mně se v hlavě stále vracejí vzpomínky na Tebe. Nemohu se jich zbavit. Bylo mi s Tebou tak dobře! Jsi sice ženatý a já vdaná. Ale co na tom? Nic přece mezi námi nebylo. Jen milé popovídání. A to se snad smí...

Když mě vedoucí poslal za pár měsíců na další školení, těšila jsem se jako malé dítě. Snad Tě zase uvidím... Teď už vím, že totéž jsi prožíval i Ty. Jenže

ODPUŠŤ...

čas sehrál své... Nová setkání, a naše náklonnost se už nespokojila s posezením ve společnosti kolegů. Toužili jsme být sami. Náš vztah sílil a bořil mantinely mravních zábran... Jak nám spolu bylo dobře! A doma se to přece nikdo nedoví!

Pak se zase vrátily všední dny. Naše vzájemná přitažlivost sílila každým tajným telefonátem, každým tajným setkáním... Bible říká: „Někdy se člověku zdá cesta přímá, ale nakonec přivede k smrti.“ (Př 14,12) I mně to tenkrát všechno připadalo tak krásné a nevinné...

Ale čím víc jsem milovala Tebe, tím víc se mi odcizoval můj muž i mé dvě malé děti. Byla jsem jako omámená. Na Tobě jsem viděla jen samé klady. Byl jsi milý, pozorný, ochotný, rozuměl jsi mi. Všechno jsem Ti mohla říci. Nešetřil jsi slovy pochopení a ocenění. To můj muž nedokázal. Nechtěla jsem si připustit, že to byl právě můj muž, kdo ze zdemolovaného starého domku vybudoval náš krásný domov. Nechtěla jsem si připustit, že to byl můj muž, kdo dřel od rána do večera, abych si za jeho peníze mohla koupit něco hezkého pro sebe. Nechtěla jsem vidět, když ho děti chytily kolem krku a vesele s ním dováděly. Nechtěla jsem si přiznat, že to byl můj muž, kdo překonával únavu a vařil večeři, koupal a ukládal děti ke spaní v době, kdy bylo třeba. A když už konečně šel spát, trpěla jsem pocitem, že o mne nestojí... A tak se mi znovu vracely neodbytné vzpomínky na krásné chvíle s Tebou... Odmítala jsem svůj vnitřní hlas, že ničím manželství sobě i Tobě. Vždyť i Ty jsi prožíval něco podobného.

A pak se to stalo. Nový život v mém těle mě den ode dne víc a víc nutil vyřešit toto dilema. Ty, nebo můj muž? Komu dám přednost? Kdybys mi byl má-

lo sympatický, bylo by to jednoduché. Dokázala bych se s Tebou rozejít. Ale Tebe jsem milovala, zosobňoval jsi můj vysněný ideál. Tolik toužím být s Tebou - a na druhé straně mám výčitky svědomí. Nemohu přece opustit své malé děti, krásný domov, muže, který mi vlastně neublížil... Tolik bych chtěla náš vztah ukončit, ale citové pouto mezi námi je příliš silné, už nemám dost sil. Tyhle myšlenky mi nedají spát. Pronásledují mne a já si uvědomuji, že ve vlastní síle nejsem schopna moudrého řešení. Nemohu se zbavit pocitu viny. Už opravdu nemohu dál. Ještě že máme doma lékárníčku. V rozčilení držím plnou hrst léků - směs všeho toho, co jsem doma našla. Říkám si, že je to jen otázka chvíle, to snad vydržím. A pak už skončí moje trápení...

Zvuk sanitky už dávno utichl a já se vracím domů. Proč jen to má přítelkyně udělala? Cožpak opravdu nebylo pomoci? Najednou zcela jasně chápu úžasnou Boží prozíravost a moudrost, když v dávné době sám Bůh svým prstem napsal na kamenné desky to jediné slovo sedmého přikázání: „Nesesmilníš.“ (2 M 20,14) Bůh dobře věděl, že jeho přestoupení přináší nekonečné utrpení mužům, ženám i jejich dětem. Že jeho překročením porušujeme i ostatní Boží přikázání. Když pod pláštíkem lásky krademe tomu druhému ženu nebo

manžela, když děti okrádáme o jejich vlastní matku či otce, tím přece porušujeme i přikázání „Nepokradeš“. Tím, že nevěrou ničíme duševní a často i fyzické zdraví původní rodiny, vlastně porušujeme přikázání „Nezabiješ“. Kolik výmluv, pomluv a lží vyjde z našich úst jen proto, abychom zakryli nebo ospravedlnili své nečestné chování! A je tu zase porušení Božího přikázání: „Nevydáš proti svému bližnímu křivého svědectví.“ A poslední přikázání říká: „Nebudeš dychtit po domě svého bližního, nebudeš dychtit po ženě svého bližního, ani po jeho otrokyni, ani po jeho býku, ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“ A právě tato touha nás snadno může dovést k hříchu a k zoufalství.

V dnešní době není věrnost moderní. Nevěra se bere jako běžný jev. A přece je to hřích. Je to nepřítelova nástraha. Proto: „Buďte střízliví! Buďte bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit.“ (1 Pt 5,8) Když budete mít někdy pocit, že pokušení je příliš silné, že mu nedokážete odolat, pak bojujte modlitbou, kterou nás učil Pán Ježíš: „A nevydej nás v pokušení, ale vysvoboď nás od zlého!“ (Mt 6,13) A já věřím, že vás Bůh neopustí.

H. M.

Dík za léto...

*Když zavřu oči –
zas vidím moře hvězd...
(Jen některých znám jména.)*

*Znovu se vracím
z výprav lesních cest –
příjemně unavená...*

*Znovu se slunce
v ranní rose třpytí,
pak pomalu ji pije...
Zase se louka zdobí
ornamenty z květů –
a věnečky z nich víje...*

*Znovu se prudká
letní bouře žene –
stvol trávy k zemi kloní...*

*Po ní se na obloze
v dešti duha klene
a vzduch opojně voní...*

*Zas slyším bzukot
rojů lesních včel
vysoko v korunách...
V mém srdci díky se,
Bože, rozezněl,
se slzou na řasách...*

V. G.

JAK STÁRNOUIT POMALEJI

ANEB NĚCO MÁLO O MELATONINU

Kolik by ubylo na světě problémů, kdybychom nestárli a byli stále stejně čilí a krásní. Dobrý sluch, ostrý zrak, tělo jako ze žurnálu.

Realita je však jiná. Degenerativní změny na našem těle můžeme pozorovat již po dvacítce a ještě zřetelněji po třicítce. V době, kdy by tělo mohlo fungovat nejlépe, se hlásí ke slovu bolesti páteře, žlučníku a jiné neduhy. No a pokud se po čtyřicítce probudíte ráno bez bolestí, jste spíše světlou výjimkou.

Proto vás určitě zaujme zjištění, že se v našem těle nachází látka, která zpomaluje stárnutí. Nejvíce se jí tvoří u dětí ve věku 1-5 roků a s přibývajícím věkem její hladina klesá, po padesátce až na jednu čtvrtinu. Tato zajímavá látka se jmenuje melatonin.

Hormon melatonin je produkován lidským mozkem a nejdříve vědci zjistili, že tato látka působí proti nespavosti. Melatonin se stal v USA významným prodejním artiklem, a to zvláště poté, co byly uveřejněny články o jeho schopnosti navodit

přirozený spánek a zmírnit problémy s adaptací na různá časová pásma.

Melatonin se netvoří jen v našem těle, ale nachází se i v některých potravinách. V současnosti probíhá výzkum, jak zvýšit přirozenou cestou produkci melatoninu v našem těle.

Lepší spánek a adaptabilita

Izraelský vědec Dr. Garfinkel zkoumal účinky melatoninu u dvanácti dobrovolníků. Jejich průměrný věk byl 76 let. Polovina z nich užívala 2 týdny 2 mg melatoninu, ostatní dostávali stejně vypadající tabletu bez této látky. Po týdenní přestávce se skupiny vyměnily. Pokus potvrdil, že vlivem melatoninu se zlepšila kvalita spánku všech účastníků pokusu. Také se zkrátila doba usínání z 33 na 13 minut.

Melatonin rovněž zmírňuje těžkosti při adaptaci v zemi, kde je den ve chvíli, kdy je u vás doma právě půlnoc. Melatonin je přitom třeba užít v den odletu a poté ještě následujících pět dní. Potvrzují to i mnohé další studie.

Melatonin prodlužuje život i zvířatům

Vědci zjistili, že k podobnému úbytku melatoninu při stárnutí dochází i u zvířat. Zvířata, která dostávala melatonin, žila déle. Zatím není jasné, jak tato látka ochraňuje buňky před stárnutím; je pravděpodobné, že je to díky schopnosti melatoninu odstraňovat volné radikály.

Co jsou to volné radikály?

Živá i neživá hmota je tvořená molekulami. Volné radikály jsou zvláštními molekulami, protože jsou nevyvážené. Každá vyvážená molekula je tvořená jádrem, ve kterém jsou protony a neutrony a okolo tohoto jádra obíhají elektrony po drahách podobných drahám planet okolo slunce. V živých organismech jsou elektrony vždy v páru. Molekuly, které mají na „oběžné dráze“ jen jeden elektron, se nazývají „volné radikály“. Elektron, který je sám, má velkou „touhu“ získat „partnera“ a vlastně už několik sekund po vzniku volných radikálů začnou tyto „krást“ elektrony od sousedů.

Sloučenina, která ztratila elektron, se nazývá oxidovaná. Co je však horší, oxidovaná sloučenina se obvykle sama stává volným radikálem. Je to řetězová reakce, která poškozuje buňky a šíří se velmi rychle na další, dokud ji něco nezastaví. Obvykle tuto spoušť zastaví až molekuly, které nazýváme antioxidanty.

Volné radikály však nejsou jen našimi nepřáteli. Ve správnou chvíli a na správném místě jsou pro naše zdraví dokonce nezbytné. Právě pomocí oxidace a volných radikálů naše tělo zneškodňuje jedy a bakterie. Pokud se však volné radikály objeví mimo prostor pro ně určený, jsou velmi nebezpečné. Bylo zjištěno, že jsou příčinou nejméně padesáti vážných onemocnění. Zvláště důležitý je fakt, že způsobují poškození DNA a tím i vznik rakoviny. Rakovinotvorné látky, jako např. cigaretový dým, vykonávají část své „špinavé“ práce jako volné radikály. Některé druhy záření jsou dalším významným zdrojem volných radikálů. Tím můžeme vysvětlit zvýšený výskyt rakoviny po výbuchu atomové bomby v Hirošimě a Nagasaki.

Protože se volným radikálům nemůžeme úplně vyhnout, vědci nám doporučují zlepšit antioxidantovou obranu. Například zvýšeným příjmem vitamínů, především vitamínu C, E, a betakarotenu. Američané si vzali tyto rady k srdci a vitamíny na-

kupují ve velkém. Hrozí však nebezpečí, že velké množství antioxidantů může paradoxně účinkovat jako prooxidanty.

Co všechno umí melatonin

Působí jako účinný antioxidant. Nejnebezpečnější z radikálů je hydroxylový. Naštěstí melatonin zneškodní tento radikál pětikrát efektivněji než glutathion a dokonce lépe než vitamín E. Melatonin ochraňuje před škodlivými radikály, které vznikají působením karcinogenů, herbicidů i záření.

Pomáhá při prevenci a léčbě rakoviny. Vědci zjistili, že melatonin může zpomalit i růst nádorových buněk při rakovině prsu. Důvod těchto účinků je v jeho imunostimulačních schopnostech.

Zlepšuje imunitu a zvyšuje odolnost vůči stresu. Zdá se, že melatonin ovlivňuje reakci našeho těla na stres tím, že zmenšuje jeho dopad na imunitní systém. Zlepšuje i náladu. U lidí, kteří spáchali sebevraždu, byly zjištěny nižší hladiny melatoninu v krvi.

Snižuje cholesterol a vysoký krevní tlak. Melatonin, který byl podáván zvířatům s vysokou hladinou cholesterolu v krvi způsobil, že se cholesterol odbourával ve zvýšené míře přirozenou cestou do žluče a zvýšila se i hladina ochranného cholesterolu.

Jsou novinky nutně jen nejlepší?

To, jestli se melatonin stane nejoblíbenější kupovanou tabletou, záleží na vládách jednotlivých zemí. Například v USA byl zařazen mezi doplňky výživy a prodává se bez lékařského předpisu. Stát však nepřebírá zodpovědnost za jeho čistotu ani účinnost. V Kanadě a Anglii je melatonin na lékařský předpis.

Nabízí se otázka, zda jsou tablety s melatoninem bez příměsí. V USA nemůže vláda kontrolovat výrobce melatoninu, a tak se při analýze tablet od šesti různých firem zjistily závažné skutečnosti. V preparátech čtyř firem se našly příměsi, které nebylo možné chemicky určit. Vzhledem k ještě nezapomenuté aféře s tabletami L-tryptofanu, které díky obsahu některých příměsí způsobily v USA smrt 40 lidí a poškození dalších 2000 konzumentů,

může být konzumace výrobků prodáváných jako „doplňek výživy“ zdraví nebezpečná.

O následcích nevíme zatím všechno

Problémy při užívání této látky mohou nastat i tehdy, když máme k dispozici 100% čisté tabletky. Dr. Reiter, který je velkým propagátorem melatoninu, musel přiznat, že studie byly doposud provedeny na malém počtu pokusných osob a v dávkách, které jsou několikanásobně vyšší než fyziologické. Také se málo ví o jeho vedlejších účincích. Například pokud byl melatonin užíván nikoli v den odletu, nýbrž několik dnů před odletem do jiného časového pásma, pak adaptační těžkosti nezlepšoval, spíše zhoršoval.

Melatonin a sexuální aktivita

Tím, že melatonin zpomaluje stárnutí, může napomáhat udržení sexuální aktivity do pozdního věku. Příliš vysoké hladiny melatoninu způsobené vytrvalostním tréninkem mají však u některých atletek za následek ztrátu menstruace, a tím i nemožnost otěhotnět. Podobný efekt může způsobit vysoká hladina melatoninu při užívání tablet s melatoninem.

Jak zvýšit hladinu melatoninu v těle?

Je tedy nějaký způsob, jak bezpečně získat více melatoninu? Bez příměsí a bez rizika předávkování? Jednou z cest je zvýšit produkci našeho vlastního melatoninu, který je čistý a v bezpečném množství. Pokud chce majitel továrny zvýšit produkci na montážní lince, pravděpodobnost úspěchu je tím větší, čím lépe rozumí jednotlivým postupům ve výrobě. Podobně je tomu i s námi. Pokud chceme zvýšit produkci melatoninu, musíme rozumět způsobu jeho tvorby v našem těle. Hormon melatonin je produkován pineální žlázou (epifýzou), která je umístěna v samotném centru mozku. Má tvar miniaturní šišky z borovice. Odtud i její název - latinské pinea znamená borovice. O její důležitosti svědčí i to, že je to první žláza, která se tvoří v lidském plodu a je viditelná už tři týdny po početí. V pineální žláze je z krve vychytávána aminokyselina tryptofan, který se přeměňuje na serotonin a ten dále na melatonin. K poslednímu kroku přeměny potřebujeme enzym NAT.

Pokud ho nemáme v dostatečném množství, tvorba melatoninu vázne.

Kromě melatoninu produkuje epifýza ještě nejméně tři další hormony.

Regulace produkce melatoninu

I když chemická reakce vzniku melatoninu vypadá docela jednoduše, naše tělo jeho produkci reguluje jemnými mechanismy. Z větší části je tento proces regulován cyklem tmy a světla. K optimální produkci melatoninu dochází jen v noci v závislosti na tmě. Vrchol produkce je okolo druhé až třetí hodiny po půlnoci. Během tmavých hodin noci jsou hladiny melatoninu pěti až desetinásobně vyšší než přes den. Produkce je regulována světelnými signály, které jsou vedeny z očí přes optické nervy do center v mozku, která nazýváme „tělové hodiny“. Tyto hodiny usměrňují pineální žlázu, aby po signálu denního světla z oční sítnice snížila produkci melatoninu a naopak zvýšila jeho produkci za tmy. Melatonin se v pineální žláze neukládá do zásob. Difuzí se dostává do krve a poměrně rychle se odbourává. Z toho vyplývá, že se nemůžeme spoléhat na včerejší zásoby, ale musíme dovolit našemu tělu, aby si vytvořilo dostatečné množství melatoninu každou noc. I tady platí, že prevence je jednodušší a výhodnější než pozdější investice do léčby poškozeného organismu.

Pokračování v příštím čísle

Jak podpořit vyšší produkci melatoninu

1. Prodloužit pobyt na přirozeném světle a snížit délku pobytu v prostředí s umělým osvětlením.
2. Spát, pokud možno, v úplné tmě.
3. Konzumovat potraviny s bohatým obsahem melatoninu, tryptofanu (aminokyselina) a vitamínu B₆.
4. Předcházet nedostatku vápníku.
5. Celkově jíst menší množství potravy.
6. Nejíst v nočních hodinách.

ZPRACOVÁNO PODLE KNIHY
DR. NEILA NEDLEYHO **PROOF POSITIVE**.
MUDr. JANKA NOSKOVÁ

20. KRONIKA STOLETÍ

TRHLINA V HRÁZI

(1980-1990)

O tom, co se odehrávalo v minulosti, se píše lehce. Stačí si pročíst staré noviny. O budoucích událostech neví nikdo nic, protože se ještě nestaly, a proto neexistují. O tom, co neexistuje, nelze přirozeně psát. Jen Bůh zná na počátku konec.

Na věčné časy, a přesto jinak

V roce 1981 se prvomájovými průvody východního Berlína, Prahy, Sofie, Bukurešti i Havany ještě nesla hesla: „*Se Sovětským svazem na věčné časy!*“ Nikdo netušil, i když si to miliony lidí přály, že za deset let nebude Sovětský svaz existovat a komunisté, ač neradi, se rozloučí se svojí vůdcovskou a mocenskou rolí. Zdálo se to nemožné, ale stalo se to – a „*je to divné před očima našima*“.

Co se stalo během těch deseti let? Jaká válka či revoluce vedly k pádu tohoto impéria? Vždyť podle Marxovy a Leninovy poučky se prý žádná vládnoucí moc nevzdává svého postavení dobrovolně, proto musí být svržena ozbrojeným povstáním lidu. Ukončení vlády komunismu v Rusku a východní Evropě však nezpůsobila žádná revoluce ani vojenské střetnutí. Můžeme říci, že se prostě ukázaly jako neschopné života ony vzneše-

né myšlenky o rovnosti všech a všeobecném blahobytu. A tak se tento blok, ještě v sedmdesátých letech se jevící jako monolit, vlastně pomalu rozpadal. Nakonec již nebylo síly, která by tento rozpad zastavila.

Naznačily to události v Polsku. V prosinci r. 1981 vyhlásil generál Jaruzelski výjimečný stav a zakázal dělnické odbory – Solidaritu. Nakonec mu však pro hospodářské a politické potíže nezbylo nic jiného, než zahájit se Solidaritou jednání o vyřešení těžké situace Polska.

Nelze přehlédnout, že ke změně v postojích k řešení tohoto konfliktu s komunistickou mocí přispěla generační změna ve vedení sovětského Ruska. V r. 1982 zemřel sovětský vůdce L. I. Brežněv, který trval na vojenských zásadách v případě ohrožení mocenského postavení komunistů v zemích východního bloku. Říkalo se tomu „Brežněvova doktrína“. Po krátké vládě Jurije Andropova a A. Černěnka nastoupil v r. 1985 do čela Sovětského svazu M. S. Gorbačov. Ten již měl odvahu i podmínky k tomu, aby vyhlásil zásadu nevměšování do politického vývoje v jednotlivých státech tzv. socialistické soustavy. Pochopil, že svět je již někde jinde než za dob jeho předchůdců, a zahájil

velké reformy pod heslem „perestrojka“ – přestavba a „glasnost“ – informovanost. Nastalo uvolnění cenzury a otevřela se i možnost soukromého podnikání. Rusko však nebylo na takové změny připraveno, a tak byla jeho hospodářská situace ještě horší než za dřívějšího vedení. Zaměstnáno svými problémy však ruské vedení nemělo sílu ani chuť se zabývat ostatními státy. V r. 1988 stahuje svá vojska z Afgánistánu, která tam bojovala za udržení prokomunistického režimu od r. 1979.

Uvolnění mocenského sevření východní Evropy vyvrcholilo po setkání Gorbačova s americkým prezidentem G. Bushem v r. 1989 na Maltě. Zápas o lidská práva a jejich prosazování se stal v mezinárodních vztazích natolik aktuální, že dosavadní represivní způsob vlády v komunistických zemích byl již neudržitelný.

Trhlina v hrázi

V létě r. 1989 se tisíce východních Němců dožadovaly odchodu do západní části Německa. Nakonec pro ně Maďarsko otevřelo hranice s Rakouskem. Bylo to, jako když se objeví malá trhlina v hrázi. Další tlak vody ji roztrhne úplně. V témže roce padly komunistické vlády v Polsku, Maďarsku i Bulharsku. Byla rozbořena berlínská zeď. V listopadu 1989 vlivem studentských bouří v Praze předává komunistická vláda moc do rukou opozice

vedené Václavem Havlem.

Jen v Rumunsku se komunisté chtěli udržet u moci za každou cenu, a tak došlo k několik dní trvající občanské válce. Armáda se přidala na stranu demonstrantů, ale při střetu s příslušníky tajné policie přišlo několik set lidí o život. Dosavadní vůdce N. Ceausescu byl i se svou ženou na útěku zadržen a tajným vojenským soudem odsouzen k smrti. Moc převzala Fronta národní spásy.

V r. 1990 dochází ke znovusjednocení Německa. Tím jakoby teprve skončily následky 2. světové války. V červenci roku 1991 se mocenský komunistický blok definitivně rozpadl podpisem protokolu o ukončení platnosti Varšavské smlouvy.

Technika vládne světem

V 80. letech ovládly počítače kanceláře a stávají se i běžnou součástí mnoha domácností nejen v USA, ale i v západní Evropě. Objevuje se internetová síť a dochází k rozvoji „informačních dálnic“. Vedle prospěchu z rozvoje techniky se však ukazuje i její druhá, zlověstná tvář. V dubnu r. 1986 dochází v Černobylu na Ukrajině k havárii jaderné elektrárny. Uniká radioaktivní mrak, umírají stovky lidí. Další tisíce si po celý život ponесou následky ozáření.

Přesto svět a Evropa zvláště vítá poslední desetiletí tohoto století s nadšeným optimismem. Je prosazována demokracie, lidé východní Evropy se těší na blahobyt, který jim přinese změna systému státní kontroly na volnou tržní ekonomiku.

Jméno Saddám Husajn znal v té době málokdo. Názvy Sarajevo, Bosna, Kosovo se ještě neobjevovaly na prvních stránkách novin, znali jsme je jen ze zeměpisu. Vše se ale mělo brzy změnit. Začíná poslední dekáda XX. století a druhého tisíciletí.

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

CO JEDNA KAPKA VYPRÁVĚLA...

Chtěla bych vám vyprávět svůj příběh. Jsem stará jako svět sám – jsem tady už od druhého dne, co se stal svět světem. Hodně jsem tedy zažila a viděla. Říkají mi kapka, a pro ty, kdo si potrpí na přesnost, bych doplnila – kapka vody.

Měla jsem hned při stvoření velké štěstí, protože jsem se dostala mezi ty kapky, které byly na zemi a nemusely čekat na svoji příležitost ve vesmíru. Mohla jsem tedy všechno sledovat pěkně od začátku. Představte si, že jsem jednou protekla i rájem! Tehdy jsem se dostala až do moře, kde jsem měla spousty kamarádek, se kterými jsem si mohla povídat.

Potom to ale přišlo. Najednou se zvedl vítr, jaký jsem do té doby nezažila, a tak rozbouřil moře, že jsem za chvíli nevěděla, co se se mnou děje. Úplně se setmělo a z oblohy začaly padat další tisíce a tisíce nových, neznámých kapek. Nestačily jsme se ale ani pořádně seznámit, protože vítr nás hnál každou chvíli někam jinam.

Najednou jsem se ocitla na vrcholu vlny, která se rozbila o zvláštní loď. Spadla jsem pak snad do jediné škvíry, která v ní byla, zachytila se, vsákla, a ... uvnitř bylo plno zvířat a jen osm lidí.

„Už dlouho prší,“ zaslechla jsem povídat toho nejstaršího, „skoro čtyřicet dnů, a nevypadá to, že by v nejbližší době mělo přestat.“

„Doufám, otče,“ odpovéděl mu sympatický mladík, „že nám vystačí zásoby pro zvířata.“

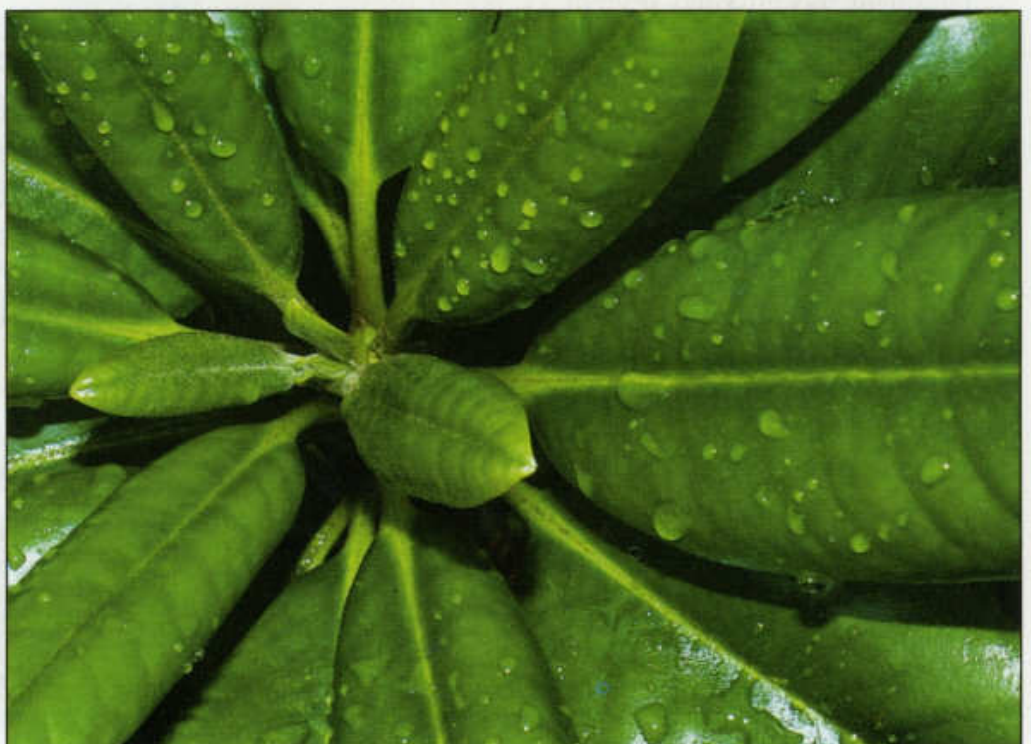
„Neměj obavy,“ odpovéděl otec, „všechno jsme přece udělali podle plánu, jak nám Pán Bůh řekl – a ten nedělá chyby.“

Zrovna jsem si začala libovat, jaké mám štěstí, protože je tolik kapek na celém světě, a zrovna já se dostanu až sem, když jsem najednou pocítila, že se něco stalo – bylo slyšet ticho. (Slyšet ticho můžete tehdy, když je kolem vás dlouho hluk, který najednou ustane.) I lidé uslyšeli ticho a zarazili se.

Pak jim to došlo – konečně přestalo pršet, ustal vítr a opadly vlny! Ale ještě nebylo vyhráno, protože všude kolem bylo pořád moc a moc vody.

A tak na druhý den ráno otevřel otec (věděla jsem už, že se jmenuje Noe) na lodi okno a vypustil krkavce. Ale ten se stále vracel a bylo jasné, že voda ještě neopadává. Po čase vypustil holubici. Poprvé se také vrátila naprázdno, ale napodruhé přinesla lísteček olivy – a to jste měli vidět tu radost – všichni křičeli, objímali se, zvířata bučela, mečela, chrochtala a syčela... Bylo jasné, že vody ustupují.

Netrvalo dlouho, a přistáli jsme na pevné zemi. Lidé vystoupili z archy, za nimi zvířata, a viděla jsem, jak Noe postavil oltář a obětoval Pánu Bohu.

Jenže jedna věc mi pořád vrtala hlavou a nemohla jsem na ni za nic na světě přijít. Proč tu ta potopa byla? Jak to, že když na zemi bylo tak dobře, že se najednou všechno pokazilo a celá země byla zničená vodou?

Vysvitlo sluníčko a pomalu jsem cítila, že se už brzo odpařím. Dostala jsem strach, že se na tuto otázku už nikdy nedozvím odpověď. Vtom jsem ale zaslechla rozhovor:

„Vidíte tu krásu tam na obzoru,“ povídá Noe, „to je duha. Pán Bůh nám ji poslal na zem jako svoji smlouvu s námi, na znamení, že už nikdy nezničí zemi potopou.“

„To je dobře,“ odpověděl jeden z jeho synů. „Snad už nikdy lidé nebudou žít takovým hrozným životem, jako před potopou, aby je Pán Bůh nemusel zničit.“

Řekl to v poslední chvíli, protože i když jsem hrozně moc nechtěla, začala jsem se odpařovat

a stoupat vzhůru do oblak. Ale už jsem věděla všechno.

To víte, že jsem to všechno vyprávěla i ostatním kapkám, které jsem potkala. Ten příběh už znají úplně všechny. Jenom mi pořád nejde na rozum, jak to před potopou muselo vypadat, když to, co vidím teď, je někdy tak strašné, že si to už horší ani neumím představit.

Ale, na druhou stranu, i dnes se ještě občas najde někdo, kdo se chová úplně jinak – nelže, nepodvádí, neubližuje, ale pomáhá, rozdává a dělá lidem kolem sebe šťastné, protože má rád Pána Boha. A já vím, že Noe, který přežil potopu, byl přesně takový.

A tak si říkám, že se není třeba bát toho, co přijde, protože lidi, kteří ho mají rádi, nechá Pán Bůh přežít všechno, co snad ještě na tento svět plánuje poslat.

BEDŘICH JETELINA

NEBESKÉ PRÁZDNINY

Končí školní rok. Ještě několik dnů a budeme svědky toho, jak si slavnostně vystrojená děvčátka a chlapci půjdou pro vysvědčení. Čas dal mým vlasům stříbrný přeliv a přesto si docela živě pamatuji tuto slavnostní atmosféru. Byly to v podstatě dva protichůdné pocity. Ten první tvořila skutečnost, že si jdu pro vysvědčení, které je posudkem roku mého studia, a to vyvolávalo mrazivou nejistotu. Ten druhý pocit byl radostný. Končí škola, je konec trápení, začínají prázdniny, čas volnosti a svobody.

Navzdory tomu, že již se školou nemám nic společného, jsem při četbě Matoušova evangelia 25,31-43 zjistil, že tyto dva pocity ve mně přežívají. Neradi slyšíme o skládání účtů, ale protože škola i život je víc než hraní piškvorek, skládání účtů neutečeme. Co nám tedy chtěl obrazem posledního soudu Pán Ježíš říct?

1. Život není náhoda, má svůj hluboký smysl a cíl, tak jako škola.

2. Člověče, nejsi produkt evolučního vývoje. Já jsem tě stvořil ke svému obrazu, jako rozumnou a svobodnou bytost, která svým vlastním jednáním rozhodne o své budoucnosti.

3. Je určen den, kdy nebesa posoudí naše jednání a pak přijdou prázdniny v nádherném Božím království.

Život má smysl

Je mnoho těch, jejichž sny, plány a ideály se zhroutily. Proto se ptají, jaký smysl má vůbec život a proč se mám takto trápit? Pak tu jsou takoví, kteří si podobné otázky již nekladou. Nechtějí se jimi zraňovat. Za minulost se stydí a budoucnosti se bojí. Nemají směr ani cíl. Oni nežijí, oni jen existují!

Nejvíce lidí však jde tvrdě a bezohledně za vidinou svých konkrétních cílů. Úspěch, bohatství a sláva. Nevybírají si příliš prostředky, protože jsou přesvědčeni o správnosti svého cíle.

Pesimista k tomu s úsměškem dodá: „Oni ještě netuší, že se řítí tam, kde jsou ty dvě první skupiny, ke ztrátě iluzí a k životní rezignaci.“ Víte, jaký je rozdíl mezi optimistou a pesimistou? Žádný. Je to jen otázka informací. Optimista je vlastně jen špatně informovaný pesimista.

Tak takhle ne! Život, navzdory všem pocitům zklamání, má svůj krásný, hluboký smysl a samozřejmě také svůj žádoucí a nádherný cíl. Tak o tom aspoň čtu ve své Bibli a tak jsem tomu také z celého srdce uvěřil. Ano, je nad námi někdo, kdo nás stvořil s určitým záměrem, vytyčil nám směr i cíl, kam bychom měli dojít. Dal nám také rozum a svobodnou vůli k rozhodnutí. Můžeme tento Boží záměr přijmout, ale také odmítnout. Každý se musí nějak rozhodnout.

Informace

Při rozhodování hrají nesmírně důležitou roli informace. Co víme o svém Stvořiteli, o jeho charakteru a vztahu k nám? Informace, které mi poskytla Bible, mě přímo šokovaly. Stvořitel a Vládce vesmíru se mi v Bibli představuje jako můj Nebeský otec a říká mi, že jsem jeho syn, kterého miluje, a proto mne chce mít ve svém království. Nechce mne jen na chvíli, chce se mnou trávit věčnost.

Je zvláštní, že toto poznání mě nenaplnilo domýšlivým sebevědomím, ale pokorou. Nedovedl jsem pochopit, proč mu na mně tolik záleží, copak o mě všechno neví? A pak jsem četl verš, který mi pomohl vše pochopit.

„Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozrozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.“ (J 3,16)

Boží láska není odvozena od sympatií či antipatií tak, jak je to u nás. Ona vyvěrá přímo z Boží podstaty. On je Láska. Bůh je náš otec a my jsme jeho děti.

„I zdaliž se může zapomenouti žena nad nemluvnátkem svým, aby se neslitovala nad plodem života svého? A byt se pak ony zapomněly, já však nezapomenu se na tě. Aj, na dlaních vyryl jsem tě, zdi tvé jsou vždycky přede mnou.“ (Iz 49,15.16)

Rány po hřebech na rukou Ježíše Krista jsou vlastně vepsanými jmény všech těch, kteří v něj uvěřili jako ve svého spasitele.

Boží „metr“

Znovu se vraťme k úvodnímu tématu – konec školního roku a vysvědčení. Není to obraz konečného Božího soudu? (Mt 25,31.34.35) Pročítám si znovu tento text a uvědomuji si, že Bůh nás nebude soudit podle toho, jak jsme byli úspěšní ve svém podnikání, jak tučná konta vlastníme, nebo na jakou příčku společenského žebříčku jsme to dotáhli. Necítíte, jak je toto poznání osvobozující? Dnes a denně jsme vystavováni soudu našeho okolí. Jsme zahánbováni úspěšnějšími, schopnějšími, ale také drzejšími, sobečtějšími a bezohlednějšími lidmi.

V den Božího soudu však bude platit jiný „metr“: „... král řekne: ‘cožkoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili’...“ Kdybychom tímto „metrem“ měřili již nyní, nebyl by náš svět daleko krásnější?

Někdo však může mít i proti tomuto „metru“ výhrady. Okázalé dobré skutky, to už tu bylo, je to jen pokrytectví. Na tomto světě se již ledaskdo oháněl konáním dobrých skutků. Jen Bůh však zná pohnutky, které dotýčné vedly. Kolik sobectví a ziskuchtivosti se kolikrát za nimi skrývá.

Takové pohnutky však nepatří do myšlení Bohem oceněných lidí. Všimli jste si toho, co říkají oni vyznamenaní v biblickém obrazu soudu? „...kdy jsme Tě viděli potřebného?“ To svědčí o tom, že oni si své dobročinnosti nebyli vědomi. Byli laskaví vůči druhým, protože jejich srdce bylo zasaženo Boží láskou. Proto dokázali nezištně sloužit.

Nebeské prázdniny

Končí školní rok a jednou skončí i vyučování ve škole života na této Zemi. Bible hovoří o slavném druhém příchodu Ježíše Krista. Bude to On, kdo ukončí dějiny této Země a rozdá vysvědčení. Apoštol Pavel nazývá ten den blahoslaveným. První křesťané se zdravili pozdravem „Maran atha“ – Pán přichází a odpovědí bylo: „Přijď Pane Ježíši“. Jdeme s radostí vstříc druhému příchodu Ježíše Krista a nádherným prázdninám v Božím království.

JÍŘÍ VESELÝ

KDO JE MŮJ BLIŽNÍ?

Většina lidí zřejmě zná příběh o milosrdném Samaritánovi. Zapsal se do našeho podvědomí natolik, že se slovo samaritán stalo pojmem, který označuje člověka pomáhajícího trpícím lidem.

Podobenství není složité. Šlo o to, že jeden muž, národností Samařan, naprosto nezištně pomohl jinému člověku, který se dostal do nesnází, které ohrožily jeho život. Udělal to bez ohledu na politické, rasové, společenské či jiné rozdíly, které dodnes vytvářejí značné bariéry mezi lidmi. Udělal to poté, co kolem zraněného prošli lidé tehdy velmi vážení, kteří byli určité celým okolím vnímáni jako lidé dobří a úctyhodní. Samařan byl židovskou společností pohrdaný a nikoho by ani nenapadlo spojovat ho s něčím dobrým. Uměl však překonat zmíněné předsudky soucitem a vztahem k potřebnému a zraněnému člověku.

V dnešním světě sledujeme výbuch vášní vyplývající z náboženských, rasových, politických, národnostních i jiných rozdílů. Příběh o milosrdném Samařanovi neodsuzuje pouze existenci a vytváření těchto bariér, ale vybízí nás především k realizaci milosrdenství ve vztazích mezi námi – lidmi. Vybízí k soucitu, pomoci a ohleduplnosti – prostě k lidskosti. Obávám se však, že na tyto vlastnosti, veskrze lidské, je dnes nahlíženo spíše jako na sla-

bost, naivitu a naopak se do popředí dostává nezáměr, lhostejnost a „ostré lokty“.

Nechci tvrdit, že všechno, co se dnes děje kolem nás, je špatné, ale přemýšlel jsem o Ježíšově výzvě, kterou najdete na konci příběhu o Samařanovi.

Muž, který tehdy Ježíšovi naslouchal, mu položil otázku: „Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Mít podíl na životě věčném, ale také na smysluplném a vpravdě lidském životě současném, znamená mimo jiné projevovat soucit, milosrdenství, ohleduplnost a zájem o lidi kolem nás. Skutečná hodnota člověka není jen v míře jeho úspěšnosti, ale především v tom, nakolik ono lidské milosrdenství dokáže realizovat v praktickém každodenním životě. Bůh nám dal mnoho dobrých darů a je na nás, nakolik jsme ochotni se s nimi sdílet s potřebnými lidmi okolo nás. Pán Ježíš končí své podobenství slovy: „Jdi a jednej také tak. Tak, jako onen Samařan.“ Tato slova jsou určité výzvou pro každého z nás.

A kdo je můj bližní? Jsou to lidé, které potkáváme. Mnohdy nám nemusí být sympatičtí, mohou jinak vypadat, mohou mít i jiné názory, ale ve chvíli, kdy jsou v tísní a potřebují pomoci, by měly jít všechny bariéry stranou. Jsou chvíle, kdy i malá pomoc může mít velký význam. Naučme se vnímat potřeby svých bližních.

JAN DYMÁČEK

LIST FILIPSKÝM

DOPIS MILOVANÉMU SBORU

Proč byl napsán?

Není pochyb o tom, že apoštol Pavel měl s křesťany ve Filipis hodně společného. Byli totiž mezi prvními, kteří se stali křesťany, když Pavel začal pracovat v Evropě. A navíc, jak poznamenává ve svém druhém listu Korinským (2 K 11,9), mu pomohli ve chvílích nouze.

Pavel se tehdy ocitl ve vězení. To je jistě důvod k tomu, aby jeho přátelé ve Filipis byli více než znepokojeni. Nehledě na to, že mohli zaslechnout některé pomluvy, které o něm, během jeho věznění, šířili jeho odpůrci proto, aby ho zdiskreditovali. Říkali: „Podívejte se, co Pavlovi jeho náboženství přineslo, toto je výsledek jeho kázání. Člověk, kterému Pán Bůh žehná, by se přece nikdy nedostal do takových problémů jako on.“

Takové řeči křesťany ve Filipis mátlý. Proto jim Pavel napsal ten nejvřelejší a nej-láskyplnější dopis, jaký v Novém zákoně najdeme. Ubezpečil v něm svůj milovaný sbor o tom, že není třeba ztrácet naději. Neměli by být zmařomyslnění. Bůh je přece neopustil, je stále s nimi. Provázal je v minulosti a nepochybně je povede i nadále.

Co se z knihy můžeme naučit

Návnadou mnohých náboženství je přesvědčování lidí o tom, že Bůh jim pomůže

vždy, když to budou potřebovat. Potřebuješ nové auto? Pomodli se. Ztratil jsi tisícikorunu? Čti svou Bibli. Toužíš být bohatý, slavný a mocný? Přidej se k naší církvi – nasměrujeme tě na cestu k úspěchu.

Nezdá se, že toto by byl způsob práce apoštola Pavla. Kdysi měl všechno – postavení, hmotné zabezpečení a byl sebevědomým mužem, přesvědčeným o své příslušnosti k vyvolenému národu. To všechno ztratil ve chvíli, kdy se stal křesťanem – zůstala mu jen jeho vnitřní osobní svoboda.

Tato ztráta ho však vůbec netrápila. Proto mohl Filipským napsat: „Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic...“ (F 3,7-8)

Jinými slovy, to, co Pavel objevil, bylo hlubší poznání Boha. Jestliže ho znáš, nepotřebuješ nic víc. Bůh tě může víc než cokoliv jiného učinit skutečně šťastným.

Protože tomu Pavel skutečně věřil, nebylo jeho naléhání na čtenáře, aby Boha následovali, žádnou kalkulací. Napsal: „Nechť je u vás takové smýšlení jako v Kristu Ježíši. Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: 'Ježíš Kristus jest Pán'.“

Slova, která potřebujeme znát

Císařská garda: elitní jednotka sloužící k ochraně císaře (známá také jako pretoriánská garda).

Císařský dům: tato slova se pravděpodobně týkají služebníků, otroků, úředníků

a eventuálně příbuzných císaře. Jsou důkazem toho, že křesťané měli vlivné přátele na vysokých místech.

Epafras: filipský křesťan, který Pavlovi sloužil jako posel (neplést si s Epafrem, který se narodil v Malé Asii).

Evangelium: doslova dobrá zpráva

Filipis: ačkoliv leží v severním Řecku, bylo to město s římskou tradicí, protože leželo na cestě spojující Byzanci s Itálií a žilo tam hodně penzionovaných římských vojáků. Pavel navštívil Filipis někdy kolem roku 50.

Obřízka: první křesťané stále diskutovali o tom, jaké tradiční požadavky, které si s sebou přinesli z židovství, jsou pro ně závazné. Otázku obřízky dnes sice máme již vyřešenou, avšak tento typ diskuse přetrvává stále.

Otrok: u otroků v Římě bylo úplně jedno, jaké měli vzdělání, odkud pocházeli nebo jestli byli z bohaté rodiny. Jejich postavení před zákonem je dávalo plně do vlastnictví majitele a museli být naprosto poslušní jeho příkazů. Je proto k našemu zamyšlení, co chce Pavel říct tím, když o křesťanech hovoří jako o otrocích Krista.

Pavel: kdysi protivník křesťanství, který se později stal hlavním oponentem judaismu. Odborníci se shodují v tom, že dopis Filipským napsal z římského vězení mezi roky 60 – 62 po Kristu. Někteří se však domnívají, že byl napsán roku 56, kdy byl Pavel vězněn v Cesarei.

Smrt na kříži: ukřižování bylo pomalá a mučivá smrt. Tímto způsobem byli popraveni nejhorší zločinci a lidé, kterými tehdejší společnost chtěla vyjádřit maximální pohrdání. Tehdy neexistovala potupnější smrt.

Svatí: jméno, kterým Pavel nazývá křesťany.

Timoteus: mladý muž, který se stal Pavlovým žákem v Malé Asii. Pavel o něm čas-

to hovořil jako o svém „milovaném synu v Pánu“. Některé Pavlovy dopisy nás přesvědčují o tom, že v něm chtěl vidět i pokračovatele svého díla. (Viz 1. a 2. Timoteovi.)

Úlitba: Řekové se nenapili dříve, než trochu ze svého poháru ulili na podlahu jako obět svým bohům. Tomuto obřadu se říkalo úlitba. Jestliže hovoří o svém životě jakožto o úlitbě, vychází Pavel vstříc nežidovské kultuře svých čtenářů.

V listu Filipským najdeme:

- A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. (F 2,12.13)
- Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. (F 4,6.7)
- Ne že bych si naříkal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu. (F 4,11-13)

SLOVA DÍKŮ

Končí velká vizita. Svolávám propuštěné pacienty, aby si se mnou došli do šatny pro svá oblečení. „Počkejte si na neschopenky, vrchní sestra vám je za chvíli donese,“ v rychlosti je informuji a již chvátám narovnat si na vozík prádlo a vydávám se na mytí a stlaní uvolněných lůžek.

Propouštěcí dny jsou tu nejradostnější. Spokojení pacienti se loučí nejen se svými kolegy na pokojích, ale mnohdy i s námi. Navazují se tu mnohdy hezká přátelství na dlouhá léta. Mám radost vždy, když se uzdravení a spokojení lidé vrací zase domů. Cítím v tu chvíli, že naše práce měla smysl...

Ještě poslední pokoj a budu mít ustláno. Svlékám povlečení a pod polštářem nalézám kapesník. „Kde je paní Koubková? Zapomněla si tu kapesník,“ ptám se babičky ležící na protější posteli. „Copak ta, hodila na sebe šaty a chvátala pryč. Ani nám neřekla nashledanou,“ trochu vyčítavě odpovídá babička Vlčková.

Najednou se mi vybavují chvíle, kdy paní Koubkovou přivezli. Byla noc. Celé oddělení vzbudila svým křikem. Dovezli ji pozvracenou, špinavou. Nebylo možné se s ní domluvit, byla neklidná a neukázněná. Ještě o mé noční šla na sál. Ileus – neprůchodnost střev – není lehké onemocnění. A tak následoval celý pooperační kolotoč – infuze, injekce, sonda, cévka, kyslík, měření všech možných hodnot, odběry krve... Vše by se dalo zvládnout, kdyby pacientka s námi aspoň trochu spolupracovala. Když si po třetí za sebou vytrhla těžce zavedenou sondu, bylo mi do breku. A když už mohla trochu lépe mluvit, místo vděku jsme slyšeli jen samou nespokojenost. V místnosti jí bylo horko, pak zas zima, vadilo jí světlo, vadila jí tma a ani malé světýlko lampičky jí nevyhovovalo. Nadávala na infuze, strhla si monitor, pod hlavou měla jednu vysoko, pak zas nízko, čaj byl moc sladký, pak zas málo oslazený... Prostě s ničím a s nikým nebyla spokojená. Dny utíkaly, rána se dobře zhojila, celkový stav

se znatelně zlepšil. Dnes tedy mohla jít konečně domů. Snad tam bude spokojenější...

„Vy jste si s ní užila, sestřičko, vidíte. A my taky. Teď tu bude konečně klid,“ upřímně vyznává své city babička Vlčková. „A nestála vám ani za to, aby vám řekla ‘děkuji’“. Holt, tak to na světě chodí. Lidi si ničeho nevážejí,“ dodává vetchá stařenka. „Asi máte pravdu,“ odpovídám a odnáším špinavé prádlo.

A najednou si uvědomuji, že nevděk provází lidstvo celou dobu, co existuje. Vždyť i Pán Ježíš se setkával s nevděkem. Když uzdravil deset malomocných, devět z nich mu ani nepoděkovalo. „Jeden z nich, jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velikým hlasem velebil Boha; padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. A to byl Samařan. Nato Ježíš řekl: ‘Nebylo jich očištěno deset? Kde je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?’ Řekl mu: ‘Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.’“ (L 17,15-19)

Uvědomuji si, že i my máme denně tolik důvodů k tomu, abychom byli vděční Bohu i svým bližním. Vždyť není samozřejmostí, že žijeme v míru, máme střechu nad hlavou a doma vždy něco k snědku. Není samozřejmostí, že máme ruce a nohy, vidíme a slyšíme, že nás zrovna v tuto chvíli nic nebolí. Není přece samozřejmostí, že máme práci, rodinu, děti, přátele, není samozřejmostí ani to, že se mi zrovna dnes povedlo udělat spoustu práce, že jsem mohla udělat někomu radost... Není samozřejmostí nadání a dovednosti, které nám Bůh dal - vlastně všechno, co máme, co zpřijemňuje náš život, to všechno jsou dary od Boha. Před chvílí jsem i já pocítila, jak mrzí nevděk. Ať tedy nikdy nejsme jako těch devět malomocných, co Pánu Ježíši za uzdravení ani nepoděkovali! Ať z našich úst zní denně Bohu slova díky! Vždyť je zač děkovat...

H. M.

Advent-Orion Praha nabízí

Julián Melgosa

ŽÍT NAPLNO

Další ze série knih programu NEW START, který přináší nový životní styl. Julián Melgosa, doktor psychologie a profesor anglické Newbold College a Open University, se v ní zabývá mimořádným životním obdobím – dospíváním. Rodičům, vychovatelům i samotným mladým lidem se snaží zpřístupnit téma ožehavé, leč mnohdy opomíjené. Teenagerský věk, to není jen parta výrostků v džínách, ale i čas hledání a velkých ideálů. Je to touha po přátelství, po lásce. Je to touha být úspěšný – „někam to dotáhnout“. Autor

nezapomněl na žádné z podstatných témat: jak si zvolit to správné povolání, jak vycházet s rodiči a učiteli, jak najít dobré kamarády, co je důležité vědět o drogách, jak je to se sexualitou v dospívání apod. Dospívání – to je mimořádná životní kapitola, ale i mimořádná příležitost... začít naplno žít.

Váz., formát 17 x 24 cm, 192 stran, bohatě ilustrováno, cena 260,- Kč.

STŘEDISKO KORESPONDENČNÍCH KURZŮ

KOPANINY 13, 709 42 OSTRAVA

JE TU PRO VÁS!

Na uvedené adrese můžete dostat bezplatně materiál, který vám v jednotlivých lekcích pomůže získat nový pohled na sebe sama i na události kolem nás.

Impulzy života – korespondenční kurz přibližující zajímavým způsobem aktuální poselství Bible.

